

/ KIEM

Handleiding

Aangifte Inkomstenbelasting 2012
Zelfstandig podiumkunstenars

Introductie

Deze handleiding is voor alle ondernemers en zp'ers in de creatieve industrie. In de laatste hoofdstukken van dit boekje kun je meer toegespitste informatie lezen over loon- en inkomstenbelasting bij musici en artiesten met "losse optredens", beroepskostenaftrek en btw.

Wanneer je geen ondernemer bent en dus geen winstaangifte hoeft te verrichten, kun je alsnog gebruik maken van deze handleiding. Heb je naast je loondienst of uitkering bijverdiensten, dan kun je namelijk bij 'het opstellen van de resultatenrekening' zien welke kosten ook voor jou aftrekbaar zijn. Je kunt als niet-ondernemer echter geen gebruik maken van fiscale voorzieningen voor ondernemers, zoals investerings- en zelfstandigenaftrek (maar wel van de MKB-winstvrijstelling). De handleiding behandelt alleen de meest voorkomende situaties en volgt de elektronische winstaangifte voor ondernemers. Het aangifteprogramma kun je vanaf eind januari / half februari 2013 downloaden vanaf de website van de Belastingdienst. Als ondernemer dien je daarvoor in te loggen met je gebruikersnaam en wachtwoord. Het programma voor de particuliere aangifte kan zonder inloggen worden gedownload. De twee soorten programma's verschillen enkel van elkaar doordat bij de winstaangifte voor ondernemers eerst gegevens over de onderneming en de jaarrekening moeten worden ingevuld. Deze handleiding zal geen verwijzingen maken naar de papieren aangifte.

INHOUDSOPGAVE

Belangrijke wijzigingen	4
Opzet van deze handleiding	4
Opstellen van de jaarrekening	4
Opstellen van de resultatenrekening	5
Kosten	6
Vervoermiddelen	10
Het opstellen van de balans	12
Fiscale winstberekening	14
Box 1: werk en woning	19
Box 1: andere inkomsten	21
Box 1: premies lijfrente e.d.	22
Box 3: bezittingen en schulden	23
Aftrekposten	23
Vrijstellingen en vermindering	25
Te verrekenen bedragen	25
Heffingskortingen	25
Bijdrage ZVW	26
Checklist	26
Belangrijke wijzigingen (vervolg)	27
Loon- en inkomstenbelasting	28
Beroepskostenaftrek artiesten	32
Aftrekposten (musici/artiesten)	34
BTW en de muziekpraktijk	39

(Druk- en typefouten voorbehouden. De auteur en uitgever zijn niet aansprakelijk voor de gevolgen van activiteiten die worden ondernomen op basis van onderstaande tekst.)

Colofon

Carla Custers (Reken ErOp)

Greet van Aken (Bouwman & Veldhuijzen)

Eloy Veldhuijzen

FNV KIEM februari 2013

Belangrijke wijzigingen ten opzichte van 2011

- De zelfstandigenaftrek kent vanaf 1 januari 2012 één vast bedrag van € 7.280,- en is daardoor niet meer afhankelijk van de hoogte van je winst.
- De leeftijdsgrens voor de aftrek van uitgaven voor levensonderhoud van kinderen is per 1 januari 2012 verlaagd van 30 naar 21 jaar.
- Het hoge BTW-tarief is per 1 oktober 2012 van 19% naar 21% gestegen. Leveringen die je na 30 september hebt gedaan vallen onder het verhoogde tarief, alsmede de diensten die je vanaf 1 oktober hebt verricht. Dat betekent dus dat niet de factuurdatum geldt, maar de datum van dienst of levering.
- De drempel voor de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek is verhoogd van € 2.200,- naar € 2.300,-.
- De verhoging van het heffingvrij vermogen (box 3), in verband met minderjarige kinderen, is komen te vervallen.
- Giften tot in totaal maximaal € 5.000,- aan een ANBI die bij de Belastingdienst is aangemerkt als culturele instelling worden verhoogd met 25%.
- (Dit betreft niet een wijziging ten opzichte van 2011, maar was tot op heden voor velen nog een onbekende mogelijkheid:) aftrek huurlasten in het geval van een huurwoning, waarbij geen sprake is van een zelfstandige werkruimte. Zie hoofdstuk "Huur, energie en inrichting werkruimte in de huurwoning" op pagina 6.

Opzet van deze handleiding

Eerst behandelt deze handleiding het opstellen van de jaarrekening in zijn algemeenheid. Het is van groot belang dat de jaarrekening correct is opgesteld voordat je de cijfers gaat invullen in de aangifte. Daarna wordt de rest van de aangifte stapsgewijs behandeld. Hierbij wordt de volgorde van onderwerpen aangehouden zoals die voorkomt in de elektronische aangifte. Wanneer je een particuliere aangifte invult, dan kun je het eerste deel met betrekking tot de jaarrekening en de vragen over de onderneming overslaan.

Het opstellen van de jaarrekening

Dit onderdeel van de handleiding bestaat uit de volgende onderdelen:

- Het opstellen van de resultatenrekening;
- Het opstellen van de balans;
- Het maken van een fiscale winstberekening.

Factuur- of kasstelsel?

Wanneer zijn je inkomsten daadwerkelijk inkomsten van je onderneming? Geldt de factuurdatum of de datum van betaling? Wanneer je de factuurdatum als moment van inkomsten neemt, dan pas je het zogenaamde factuurstelsel toe. Dit betekent, dat je een factuur uitgeschreven in 2012, meeneemt in de berekening van de winst over 2012, ook al wordt de factuur pas in 2013 betaald. Bij het kasstelsel is de betaaldatum doorslaggevend. Welk systeem je moet toepassen, hangt af van je klanten. Verkoop je nagenoeg uitsluitend (voor 90% of meer) je kunstwerken aan particulieren, dan mag je waarschijnlijk het kasstelsel toepassen. Ook freelancers met 'resultaat uit overige werkzaamheden' mogen het factuurstelsel toepassen. Bij twijfel kun je altijd je belastinginspecteur om uitsluitsel vragen.

Het opstellen van de resultatenrekening

De resultatenrekening (ook wel winst- of verliesrekening genoemd) laat de inkomsten en uitgaven van de onderneming zien over een bepaalde periode. In dit geval is het de periode 1 januari tot en met 31 december 2012. Indien je in de loop van het jaar bent gestart met je bedrijf of je hebt je bedrijf gestaakt, dan laat de resultatenrekening de inkomsten en uitgaven zien van een deel van 2012.

Voorbeeld resultatenrekening

Inkomsten (bedragen exclusief BTW noteren)

Omzet belast met 21% btw	1.000,-
Omzet belast met 19% btw	3.000,-
Omzet belast met 6% btw	8.400,-
Omzet vrijgesteld van btw	1.000,-
Ontvangen rente	22,-
Kleineondernemersregeling	360,-
Totaal inkomsten	13.782,-

Uitgaven (bedragen exclusief BTW noteren)

Huur extern atelier	2.600,-
Expositiekosten	550,-
Materialen	1.080,-
Kantoorbenodigdheden	65,-
Telefoon- en internetkosten	365,-
Contributies en abonnementen	150,-
Lunch, diner, oriëntatie	125,-
Afschrijvingskosten	240,-
Bankkosten en betaalde rente	20,-
Totaal uitgaven	5.195,-

Resultaat **8.587,-**

Hieronder lees je uitgebreid welke inkomsten of uitgaven kunnen voorkomen op de winst- of verliesrekening.

Inkomsten van de onderneming

Tot de inkomsten van een scheppend kunstenaar kunnen onder andere worden gerekend:

Netto omzet:

- verkoop van kunstwerken, zowel vrije als in opdracht uitgevoerde werken;
- verhuur van kunstwerken;
- componeren en arrangeren van muziekstukken;
- inkomsten uit lesgeven wanneer dit een deel uitmaakt van de onderneming. (Wanneer men lesgeeft in loondienst, dan zijn dit inkomsten uit tegenwoordige dienstbetrekking.);
- overige dienstverlenende werkzaamheden;
- ontvangen onkosten;

Opbrengsten van rente op banktegoeden:

- ontvangen rente;

Overige opbrengsten:

- (project)subsidies;
- stipendia;
- ontvangen schadevergoedingen van bijvoorbeeld een transportverzekering;
- kleineondernemersregeling.

Toelichting op de kleineondernemersregeling

Deze regeling geldt niet voor rechtspersonen zoals de stichting, maar alleen voor 'natuurlijke personen' zoals de eigenaar van een eenmanszaak of vennoot van een vennootschap onder firma.

Wanneer aan het einde van het jaar de ondernemer minder dan 1.345,- aan omzetbelasting (BTW) hoeft af te dragen, dan mag de ondernemer dit behouden. Wanneer tussen de 1.345,- en 1.883,- moet worden afgedragen, dan krijgt men een korting. Die korting wordt als volgt berekend: $(1.883,- \text{ minus de af te dragen BTW}) \times 2,5$. Voorbeeld: je moet 1.500,- afdragen. De korting bedraagt dan $(1.883,- \text{ minus } 1.500,-) \times 2,5 = 383,- \times 2,5 = 958,-$. Je hoeft dan slechts 1.500,- minus 958,- = 542,- aan BTW af te dragen.

De BTW die je niet hoeft af te dragen (in het voorbeeld 958,-) ben je verplicht bij de inkomsten van je onderneming op te tellen. Je betaalt er dus nog wel inkomstenbelasting over.

Kosten van de onderneming

Veel zakelijk gemaakte kosten kunnen zonder meer afgetrokken worden van de winst. Zakelijke kosten zijn kosten die gemaakt moeten worden om een zakelijk inkomen te kunnen genereren. Sommige kosten zijn echter niet of slechts gedeeltelijk aftrekbaar.

Tot de kosten van een scheppend kunstenaar kunnen onder andere worden gerekend:

Kosten van hulp- en grondstoffen:

- materialen;
- kleine gereedschappen;

Kosten uitbesteed werk:

- inhuren van derden;

Afschrijvingen:

- zie bijzondere kosten;

Huisvestingskosten:

- huur extern atelier of kantoor;
- energiekosten extern atelier;
- onderhoud extern atelier;

- overige huisvestingskosten extern atelier;
- huur werkruimte aan huis indien aan speciale voorwaarden wordt voldaan (zie bijzondere kosten);

Auto- en transportkosten:

- reis- en verblijfkosten (ook woon-werkverkeer);
- huur vervoermiddelen;
- in geval van auto van de zaak: alle autokosten (zie bijzondere kosten);
- in geval van privé auto: kilometervergoedingen (zie bijzondere kosten);

Onderhoudskosten overige materiële activa:

- onderhoud en reparatie van gereedschappen;
- onderhoud van computers;
- onderhoud van muziekinstrumenten;

Verkoopkosten:

- publiciteit;
- expositiekosten;
- commissies betaald aan galeries;
- representatiekosten/relatiegeschenken (zie bijzondere kosten);
- lunch/diner (zie bijzondere kosten);

Kosten van schulden, andere rentelasten en soortgelijke kosten:

- bankkosten;
- betaalde rente;

Andere kosten:

- kantoorbenodigdheden;
- telefoon- en internetkosten (zie bijzondere kosten);
- porti;
- drukwerk en kopieerkosten;
- scholing;
- contributies en abonnementen;
- vakliteratuur;
- oriëntatiekosten/congressen (zie bijzondere kosten)
- werkkleding die niet privé kan worden gedragen (overalls, schorten, werkschoenen);
- verzekeringskosten;
- administratiekosten.

Bijzondere kosten

Hieronder volgen enkele voorbeelden van kosten waarvoor speciale regels gelden.

Afschrijvingskosten

Wanneer je apparatuur of inventaris van 450,- of meer per aankoop aanschaft, dan mag je de winst in dat jaar niet met het hele aanschafbedrag verminderen,

maar dient het te worden afgeschreven. De kosten worden dan over meerdere jaren gespreid, wel of niet rekening houdende met een restwaarde. Alle aankopen dienen over vijf jaar te worden afgeschreven. Een uitzondering hierop is de aanschaf van onroerende goederen. Een andere uitzondering is de willekeurige afschrijving, een faciliteit voor startende ondernemers, waarbij een investeringsmiddel wel in één jaar mag worden afgeschreven. Dat hoeft echter niet volledig te zijn, want alleen in het eerste startjaar heeft men dan afschrijvingen en niet in de daaropvolgende jaren, waarin juist wellicht meer winst zal worden behaald.

Wanneer een grote aanschaf wordt gedaan, dan is het handig om meteen in een staat van afschrijvingen de voorgenomen afschrijvingen te noteren, zodat jaren later nog steeds eenvoudig kan worden nagegaan wat er nog moet worden afgeschreven en wat niet.

Een staat van afschrijvingen kan er als volgt uitzien:

Omschrijving	jaar aanschaf	Aanschafwaarde	Afschrijving%	'09	'10	'11	'12	'13
Computer	2009	1.200,-	20%	240,-	240,-	240,-	240,-	240,-

In 2010 wordt er dan 240,- aan afschrijvingskosten opgenomen. Op de balans komt de waarde van de computer te staan als bezitting. Op 31 december 2012 bedraagt deze 1.200,- minus 240,- minus 240,- minus 240,- minus 240,- = 240,-.

Je kunt ervoor kiezen om een restwaarde te noteren. Dit is belangrijk om te doen, wanneer een apparaat altijd een bepaalde verkoopwaarde behoudt, bijvoorbeeld een muziekinstrument. Wanneer je een piano koopt voor 15.000,- en deze altijd weer zult kunnen verkopen voor 10.000,-, dan noteer je een restwaarde van 10.000,- en schrijf je alleen een bedrag van 5.000,- af, verdeeld over 5 jaren.

Wat doe je als je een apparaat in 2012 verkoopt? Je schrijft dan de resterende boekwaarde van het apparaat af in 2012 en je noteert de verkoopinkomsten bij 'overige opbrengsten'. Dezelfde manier van afschrijven doe je wanneer een computer van je is gestolen of wanneer apparatuur is stuk gegaan. Een eventueel ontvangen schadevergoeding hiervoor noteer je bij 'overige opbrengsten'.

Huur, energiekosten en inrichting werkruimte thuis in de huurwoning

De (on)zelfstandige werkruimte thuis in de huurwoning is alleen aftrekbaar wanneer je ondernemer bent en je meer dan 10% van de woning als werkruimte voor je bedrijf gebruikt. Denk aan een bureau met wat bewegingsruimte eromheen en archiefkasten of misschien wel een hele kamer. Het gaat niet om je bank waarop je soms een klant laat plaatsnemen. Is dit bij elkaar meer dan 10% dan kun je het huurrecht van de woning tot je ondernemingsvermogen rekenen. Behoort het huurrecht tot je ondernemingsvermogen, dan kun je de huurlasten (huur, energie, water, gemeentebelastingen) van de gehele woning aftrekken. Eventuele huurtoeslag die je ontvangt, trek je hiervan af. Daarnaast trek je hiervan af het zogenaamde huurwaardeforfait. Dit is de waarde van het privégenot van de

woning. Bij een woning met een waarde tussen de 75.000,- en 1.020.000,- is dat 1,4% van de WOZ-waarde.

Een rekenvoorbeeld:

- huur	6.000,-
- bij: overige huurlasten	1.200,-
- af: huurtoeslag	2.400,-
- af: huurwaardeforfait	2.100,- (1,4% van 150.000,-)
- aftrekbare huurlasten	2.700,-

Je kunt nu ook je bureaustoel en dergelijke aftrekken. Op de balans hoef je niets te noteren.

Let op: de keuze moet je vanaf het begin maken, zoals bij het opstarten van je bedrijf. Je kunt de keuze veranderen als er belangrijke wijzigingen plaatsvinden, zoals het verhuizen naar een nieuwe woning, een structurele uitbreiding van de werkruimte thuis, bijvoorbeeld na een verbouwing. Heb je de keuze eenmaal gemaakt, dan kun je daarop niet meer terugkomen, totdat je bijvoorbeeld weer gaat verhuizen. Een ander belangrijk moment waarop de keuze mag worden gewijzigd is naar aanleiding van nieuwe belastingfeiten. De aftrekmogelijkheid die hier wordt beschreven werd duidelijk door een uitspraak van de rechtbank eind 2009. De Belastingdienst heeft echter pas halverwege 2012 haar website aangepast. Zou het wellicht mogelijk zijn om het huurrecht tot je ondernemingsvermogen te rekenen vanaf 2012, ook al ben je in dat jaar niet verhuisd en heb je je werkruimte niet structureel uitgebreid? Het is (nog) niet bekend hoe de Belastingdienst hiermee om zal gaan. De keuze is aan jou om in je aangifte van 2012 wel of niet de huurlasten op je resultatenrekening te vermelden, maar het kan dus zijn dat je hiermee een discussie zult openen met de Belastingdienst die kan eindigen in een rechtszaak. Heb je voorheen de kosten van je zelfstandige werkruimte afgetrokken? Dan heb je in feite wel al je huurrecht geactiveerd.

Huur, energiekosten en inrichting werkruimte thuis in de koopwoning

De werkruimte thuis in de eigen woning is alleen aftrekbaar wanneer aan twee criteria wordt voldaan: het zelfstandigheids- en inkomenscriterium. Het gaat hierbij niet alleen om de aftrekbaarheid van de huur en energiekosten, maar ook om de kosten van de inrichting en (kantoor)meubilair. Wanneer je dus niet in aanmerking komt voor de aftrek van de werkruimte thuis, dan kun je ook niet de bureautafel en –stoel aftrekken!

Het zelfstandigheidscriterium houdt in dat de werkruimte een zelfstandig gedeelte van de woning moet zijn, dat als zodanig aan derden verhuurd zou kunnen worden. Daarbij kun je denken aan een eigen ingang en eigen voorzieningen (zoals sanitair).

Het inkomenscriterium houdt in, dat 70% van het totale inkomen vanuit de werkruimte wordt verdiend. Met het totale inkomen wordt bedoeld het inkomen verdiend in loondienst vermeerderd met de winst uit onderneming en/of resultaat uit overige werkzaamheden. Bestaat bijvoorbeeld 50% van het totale inkomen uit arbeidsinkomsten of uitkering, dan kan de werkruimte thuis niet worden afgetrokken.

Voorbeeld:

- winst uit onderneming:	11.083,-
- jaaropgaaf loondienst:	3.500,- +
- totaal inkomen:	14.583,-

Het percentage inkomen vanuit de werkruimte bedraagt dan $11.083,-/14.583,- = 76\%$. Heb je geen werkruimte buitenshuis, dan dien je ook 30% van je inkomen echt in de werkruimte te verdienen. Een opslagruimte thuis is dus geen aftrekbare werkruimte.

Voldoet je werkruimte aan bovengenoemde criteria, dan vindt er een splitsing van de eigen woning plaats naar box 1 en box 3 van de belastingaangifte. Je berekent de verhouding die de werkruimte heeft ten opzichte van het totale woonoppervlak. Is deze verhouding 20%, dan breng je 80% van de WOZ-waarde van je woning naar box 1 en 20% van de economische (!) waarde van de woning naar box 3. Ook wordt slechts 80% van de hypotheekrente en – kosten vermeld in box 1. Het fictieve rendement dat je moet betalen in box 3 over het werkgedeelte van je huis, kun je als kosten opvoeren in je onderneming. Daarbij hoeft je geen rekening te houden met vrijstellingen en hypotheekschulden. De hoogte van het fictieve rendement bedraagt 4%.

Voor een eigen huis dat geheel zakelijk eigendom is, of waarbij de werkruimte op de balans staat vermeld, gelden er andere regels die in het kader van deze handleiding niet worden behandeld.

Personen- of bestelauto van de zaak

In geval van een auto van de zaak kunnen alle kosten die betrekking hebben op die auto worden afgetrokken van de winst. Er hoeft geen onderscheid gemaakt te worden tussen autokosten die zakelijk worden gemaakt of autokosten in de privésfeer (bijvoorbeeld brandstof voor een vakantie in Spanje). Hier staat tegenover dat in de aangifte inkomstenbelasting een bijtelling op het belastbare inkomen wordt gedaan.

Er zijn verschillende tarieven:

- Wanneer je in een elektrische auto rijdt, bedraagt de bijtelling voor privégebruik 0%.
- Wanneer je auto een lage CO₂-uitstoot heeft van maximaal 89 gr/km bij dieselauto's en maximaal 96 gr/km bij overige auto's, dan bedraagt de bijtelling 14% van de nieuwwaarde (cataloguswaarde) van de auto inclusief omzetbelasting en BPM.
- Wanneer je auto een CO₂-uitstoot heeft tussen 89 en 114gr/km bij dieselauto's en tussen 97 en 132 gr/km bij overige auto's, dan bedraagt de bijtelling 20%.
- Wanneer je auto een hogere CO₂-uitstoot heeft, dan bedraagt de bijtelling 25%.

Voor (bestel)auto's ouder dan 15 jaar bedraagt de bijtelling 35% van de economische waarde.

De berekende bijtelling dien je in te vullen op de fiscale winst- en verliesrekening. Bij de "Overige bedrijfskosten" van de fiscale cijfers vul je onder "Auto- en transportkosten" de autokosten minus de bijtelling in (bijvoorbeeld autokosten 9.000,- minus bijtelling 5.000,- is 4.000,- autokosten. Bij de commerciële cijfers

vul je enkel de autokosten in, zonder rekening te houden met de bijtelling (in dit voorbeeld 9.000,-). Bij de fiscale op- en afwaardering zie je dan vanzelf de hoogte van de bijtelling verschijnen. Hierdoor ontstaat er een verschil tussen de fiscale winst en commerciële winst. Let er ook op dat je bij privé onttrekkingen het bedrag van de bijtelling dient in te vullen, anders klopt je fiscale winstberekening niet. Wanneer je “Onttrekking privé gebruik auto van de onderneming” aanklikt, verschijnt er een scherm waarop je diverse gegevens van je auto dient in te vullen. De hoogte van de bijtelling wordt dan vanzelf berekend. Let op: het bedrag van de bijtelling is maximaal het bedrag van de autokosten en de afschrijvingskosten van de auto bij elkaar opgeteld! Er wordt je in dit invul scherm dan ook gevraagd of de autokosten hoger zijn dan de bijtelling. Antwoord je met nee, dan kun je de lagere autokosten invullen en wordt dit automatisch de privéonttrekking met betrekking tot de auto van de zaak. In de winst- of verliesrekening dien je er zelf voor te zorgen dat de maximale bijtelling staat genoteerd.

Wanneer je minder dan 500 km per jaar privé rijdt, dan doe je er goed aan om een rittenadministratie bij te houden. Er vindt dan geen bijtelling plaats. De eisen aan de administratie zijn echter hoog: genoteerd moet worden de datum, de begin- en eindstand van de kilometerteller, de plaats van vertrek, de plaats van bestemming, de gereden route (normaal of via een omweg), het karakter van de rit (privé of zakelijk). Bij de Belastingdienst kan een model van een rittenadministratie worden opgevraagd. Ook moet een verklaring worden aangevraagd bij de Belastingdienst via haar website.

Privéauto en overige vervoermiddelen

Voor het rijden van zakelijke kilometers met een privé auto dient een kilometerregistratie te worden bijgehouden. Hierin hou je bij op welke dag je van waar tot waar hebt gereden, hoeveel kilometers dit betrof en wat het doel van je rit was. Dit doel kan ook woon-werkverkeer zijn (van je huis naar je atelier en vice versa). Daarnaast is het handig om de beginstand op 1 januari en de eindstand op 31 december te noteren. Aan het eind van het jaar tel je alle zakelijke kilometers bij elkaar op en kun je het aantal gereden privékilometers berekenen. Dit laatste is van belang wanneer je een deel van de BTW op autokosten wil terugvragen. Wanneer je 20% privé rijdt, dan kun je 80% van de BTW op autokosten terugvragen.

Het aantal zakelijk gereden kilometers vermenigvuldig je met 0,19. Het bedrag noteer je als kosten van de onderneming. Daarnaast mag je in de onderneming geen andere autokosten meer aftrekken van de winst, ook geen parkeerkaartjes bij bijvoorbeeld werkbezoeken. Uit die 0,19 per kilometer betaal je dus ANWB, motorrijtuigenbelasting, verzekeringen, parkeervergunning, onderhoud, brandstof en dergelijke.

Belangrijk is dat ook voor motoren, (brom)fietsen of scooters deze aftrek geldt. Je kunt in dat geval bijvoorbeeld niet het onderhoud aan je fiets als ondernemingskosten opvoeren.

Telefoon- en internetkosten

Heb je thuis een privé telefoon met een vaste lijn, die je ook zakelijk gebruikt, dan

zijn enkel de zakelijke gesprekskosten aftrekbaar. Een abonnement wordt dan geheel als privé uitgave gezien. Heb je een ISDN- of ADSL-abonnement speciaal aangeschaft voor je onderneming, dan kan een gedeelte van het abonnement wel weer worden afgetrokken. Ook het abonnement van een mobiele telefoon die je voor zakelijke doeleinden hebt aangeschaft, kun je als kosten opvoeren. Wanneer je niet precies weet hoeveel je aan zakelijke gesprekskosten hebt gemaakt, dan kun je aan het eind van het jaar een schatting maken door een percentage te nemen.

Representatiekosten/relatiegeschenken, lunch/diner en oriëntatiekosten/congressen

Zakenlunches en –diners zijn aftrekbaar, maar slechts voor 73,5%. De overige 26,5% wordt als een privé-uitgave gezien. Dit geldt ook voor het bezoeken van tentoonstellingen of theatervoorstellingen en kosten van relatiegeschenken, recepties en feestelijke bijeenkomsten en dergelijke. Wanneer je naar een congres of seminar gaat, of je maakt een reis om nieuwe ideeën op te doen voor je onderneming, dan zijn ook de reiskosten voor maar 73,5% aftrekbaar. De BTW van deze kosten kan niet worden teruggevorderd.

Je noteert in de resultatenrekening deze kosten voor de volle 100%. De privécorrectie van 26,5% wordt elders in de aangifte genoteerd. Zie onder 'Niet-aftrekbare of gedeeltelijk aftrekbare kosten' op pagina 18.

Het opstellen van de balans

Een balans is een momentopname van de bezittingen en vorderingen enerzijds en de schulden en het eigen vermogen anderzijds. Bij de aangifte inkomstenbelasting dient niet alleen een resultatenrekening 2011 te worden gemaakt, maar ook een balans per 31 december 2012.

Een balans is altijd in balans, dat wil zeggen de bezittingen/vorderingen zijn altijd gelijk aan de schulden/eigen vermogen.

Voorbeelden van bezittingen en vorderingen zijn:

- boekwaarde materiële vaste activa (boekwaarde = aanschafwaarde minus gedane afschrijvingen);
- vorderingen op debiteuren;
- vordering op de omzetbelasting;
- liquide middelen (kas, zakelijke bank- of girorekening).

Voorbeelden van schulden zijn:

- lening bank;
- vorderingen van crediteuren;
- te betalen kosten;
- verschuldigde omzetbelasting.

Voorbeeld balans

Activa

Passiva

Materiële vaste activa:

- Computer 300,-

Ondernemingsvermogen:

- Eigen vermogen 1.865,-

Vorderingen en overlopende activa:

- Debiteuren	856,-
- Waarborgsommen	500,-

Schulden en overlopende passiva:

- Omzetbelasting	567,-
------------------	-------

Liquide middelen:

- ASN Bank	642,-
- Spaarrekening	134,-

Totaal activa**2.432,-****Totaal passiva****2.432,-**

Aan de activakant staan de boekwaarden van gereedschappen en computer vermeld. De boekwaarde is de aanschafwaarde minus de gedane afschrijvingen. De post debiteuren betreft de verkoopfacturen die je in 2012 hebt uitgeschreven, maar die nog niet door de opdrachtgever aan jou zijn voldaan of pas begin 2013. De omzet van deze facturen heb je genoteerd in je resultatenrekening van 2012 en de hierover berekende BTW heb je opgenomen in de aangifte omzetbelasting. Op de balans noteer je bij debiteuren de vorderingen die je heeft op je opdrachtgevers op 31 december 2012. Dat zijn de totaalbedragen die staan vermeld op de nog niet betaalde verkoopfacturen. De post debiteuren bevat dus ook de BTW die je aan je opdrachtgever in rekening hebt gebracht.

Het eigen vermogen (ondernemingsvermogen) is een schuld van de onderneming aan de eigenaar van de onderneming. Kent de onderneming een negatief eigen vermogen, dan zal de eigenaar geld aan de onderneming verschuldigd zijn, mocht de onderneming op dat moment worden stopgezet.

Het eigen vermogen is als volgt te berekenen: bezittingen/vordering -/- schulden = eigen vermogen. Belangrijker is echter dat het eigen vermogen op een andere manier wordt berekend. De balans is namelijk een controle-instrument.

Crediteuren en te betalen kosten (bij een meer uitgebreide boekhouding)

Wellicht heb je een eenvoudige boekhouding waarbij je de kosten noteert op het moment dat je de inkomende facturen betaalt. De resultatenrekening laat dan zien de kosten die betaald zijn in 2012, ongeacht de factuurdatum of periode waarop de kosten betrekking hebben. Wanneer je een meer uitgebreide boekhouding hebt, dan noteer je de kosten van je bedrijf in het jaar waarop deze betrekking hebben. Je ontvangt bijvoorbeeld een factuur gedateerd 28 december 2012. Deze betaal je pas in 2013. Je kunt deze factuur als crediteur noteren, waarbij de kosten in 2012 worden opgenomen, de in rekening gebrachte BTW over 2012 wordt teruggevraagd en waarbij je het totale bedrag van de factuur (dus inclusief BTW) opneemt als schuld op de balans onder de post 'crediteuren'. In 2013 noteer je de betaling als een 'betaling aan crediteur'. Je kunt ook een factuur ontvangen die gedateerd is op 2 januari 2013, maar die inhoudelijk gaat over 2012. Denk hierbij bijvoorbeeld aan iemand die werkzaamheden voor je heeft verricht in de maand december 2012. Je noteert de factuur bij je uitgaven van 2012, maar omdat de factuur in 2013 is gedateerd, vraag je de BTW pas terug bij je BTW-aangifte over 2013. De schuld noteer je exclusief BTW op je balans onder 'te betalen kosten'. In 2013 noteer je de betaling op de grootboekrekening of in de kolom 'te betalen kosten' en de BTW bij de terug te vragen BTW (voorheffing).

Fiscale winstberekening

Het eigen vermogen aan het eind van een boekjaar moet als volgt worden berekend:

Eigen vermogen begin boekjaar	3.621,-
Bij: winst (of af: verlies)	7.135,- +
Af: privéopnamen	10.891,- -/-
Bij: privé-stortingen	2.000,- +

Is: eigen vermogen eind boekjaar 1.865,-

Je dient de fiscale winstberekening in orde te hebben voordat je de aangifte gaat invullen. Is dat niet het geval, dan vul je incorrecte gegevens in bij de verschillende onderdelen van de elektronische aangifte en krijg je bij het einde van de aangifte een foutmelding. Het programma zal weigeren de aangifte te versturen aan de Belastingdienst.

Wanneer met bovengenoemde berekening de balans niet in balans is, dan betekent dit dat er een fout is gemaakt in de boekhouding. Veel mensen zijn geneigd om dan maar de hoogte van de privé-opnamen of privé-stortingen aan te passen. Het is immers niet eenvoudig om de hele administratie te controleren. Je kunt een bij- of afschrijving op de bank vergeten zijn te noteren of je kunt een optelfout hebben gemaakt. Ook kan het voorkomen, dat je vergeten bent bepaalde posten als privéstorting te noteren, zoals het bedrag van zakelijk gereden kilometers met de privéauto of betalingen gedaan met privé kasgeld. Ondernemers die gebruik maken van een boekhoudprogramma zullen dit probleem niet of nauwelijks tegenkomen, omdat een programma het maken van bepaalde fouten tegenhoudt. Mensen die gebruik maken van een spreadsheetprogramma kunnen met een paar handigheden gemaakte fouten in de boekhouding snel terugvinden. Ondernemers die met de hand administreren, zullen in grotere problemen kunnen komen. Het volgende is dan ook aan te bevelen: neem een zakelijke giro- of bankrekening, zodat je niet teveel privé-opnamen hoeft te noteren en je sneller kunt controleren. Doe de administratie op de computer. Investeer geld in een computercursus. Doe je toch alles met de hand, koop dan in ieder geval een rekenmachine met printfunctie.

De (winst)aangifte

In dit deel van de handleiding wordt stapsgewijs de aangifte doorgenomen.

N.B. de Belastingdienst stelt de elektronische winstaangifte pas beschikbaar vanaf eind januari / half februari 2013. Deze handleiding is vóór die tijd geschreven en is dus gebaseerd op de elektronische aangifte van het boekjaar 2012. Verwacht wordt echter dat er weinig inhoudelijke veranderingen hebben plaatsgevonden.

Gebruik programma: wanneer je steeds heen en weer gaat tussen verschillende schermen, vergeet dan niet steeds je akkoord te geven onderaan het desbetreffende scherm. Wanneer je in het linkerrijtje een gele vink ziet staan, dan betekent dit dat de gegevens als geaccordeerd zijn opgeslagen. Ontbreekt het gele vinkje, dan dien je naar dat scherm te gaan en alsnog onderaan je akkoord te geven.

Wanneer je cijfers invult, dan kan dat alleen wanneer het invulscherf wit is. Is het

scherm blauw, dan betekent dit dat het programma de gegevens ergens anders vandaan haalt en zelf een berekening maakt. Meestal dien je dan de omschrijving voor het invulvak aan te klikken en kom je in een apart invulscherm.

Nadat je het programma hebt geopend en de introductie hebt doorgenomen, kom je bij het eerste invulveld.

Persoonlijke situatie

Hier vul je algemene gegevens in, zoals je naam, adres, burgerservicenummer (BSN) en geboortedatum. Het nummer van de belastingconsulent wordt niet ingevuld wanneer je de aangifte zelf invult. Daarnaast worden vragen gesteld over je persoonlijke situatie. Ben je samenwonend, getrouwd? Heb je kinderen? Indien je getrouwd of geregistreerd partner bent, dan ben je bij de aangifte automatisch fiscaal partner, uitgezonderd het jaar van trouwen. Ben je samenwonend, dan moet je een aantal extra vragen beantwoorden om te kijken of je wel of niet fiscaal partner bent in 2012. Als je getrouwd of geregistreerd partner bent, dan ben je fiscaal partner, tenzij je een verzoek tot echtscheiding hebt ingediend bij de rechter. Als je samenwonend bent, dan ben je alleen fiscaal partner, wanneer je (a) samen een kind hebt, (b) samen een koopwoning bezit, (c) een notariële samenlevingsovereenkomst hebt getekend of (d) elkaar hebt aangewezen als partner in een pensioenregeling.

Het is helaas niet mogelijk om in de winstaangifte tevens de aangifte van je partner te doen. Dit is onhandig, omdat je nu moeilijk kunt bepalen welke verdeling van de bezittingen en de aftrekposten tussen jou en je fiscaal partner het voordeligst is en of het fiscaal überhaupt voordelig uitpakt. De Belastingdienst wil namelijk niet op de stoel van de adviseur zitten en niet verantwoordelijk zijn voor de consequenties van een fiscale verdeling tussen partners. Het is misschien aan te raden om je aangifte dan toch door een belastingconsulent te laten uitvoeren. Deze zal over commerciële software beschikken en daardoor eenvoudig berekeningen kunnen maken. De kosten van een belastingconsulent betalen zich dan al snel terug.

Ondernemingen

In dit scherm vul je de naam van je onderneming(en) in. In het linkerscherm verschijnt dan 'onderneming [uw bedrijfsnaam]'.

Onderneming [uw bedrijfsnaam]

Je vult hier het soort onderneming in. Dit zal veelal de eenmanszaak zijn. De meeste vragen die hier worden gesteld, kun je met nee beantwoorden. Lees de vragen rustig door. Wanneer je op het vraagteken voor de vraag klikt, krijg je een korte toelichting.

Wanneer je een auto van de zaak hebt (niet: auto van de werkgever), dan wijken je fiscale cijfers af van de commerciële en dan dien je de tweede vraag met ja te beantwoorden. Let op: wanneer de fiscale jaarstukken afwijken van de commerciële stukken, dan krijg je telkens in je scherm een rij met fiscale cijfers en een rij met commerciële. Je dient dan zowel de fiscale cijfers als de commerciële cijfers in te vullen. Wijken de commerciële gegevens niet af van de fiscale, dan kun je overal dezelfde gegevens invullen. Achter de commerciële cijfers staat dan

in de kolom dat de fiscale op- of afwaardering nul is. In het geval van een auto van de zaak dien je bij autokosten wél afwijkende bedragen in te vullen. Zie voor meer informatie “Personen- of bestelauto van de zaak” onder “Gemengde kosten”. Je dient in dit rijtje al het ‘ondernemingsvermogen begin boekjaar’ in te vullen. Dit is het eigen vermogen van 1 januari 2012 oftewel het eigen vermogen van 31 december 2011 dat je in de aangifte van 2011 hebt ingevuld. Wanneer het bedrag afwijkt van de aangifte in 2011, dan dien je een korte toelichting te geven. Vaak heeft het te maken met een fout in de balans van het vorige boekjaar en dat mag je gewoon toegeven.

Gegevens onderneming

Ook hier kun je veelal de vragen met nee beantwoorden. Wanneer je in 2012 je bedrijf hebt gestaakt, dan dien je de stakingsdatum in te vullen en de stakingswinst. De stakingswinst kan bestaan uit de boekwaarde van activa en de oudedagsreserve. Weet je niet hoe je de stakingswinst dient te berekenen, dan kun je een deskundige inschakelen.

Winst- of verliesrekening

Wanneer je op “Opbrengsten” klikt, dan kun je diverse soorten inkomsten noteren. Hetzelfde geldt voor de kosten. Veel van je kosten zullen waarschijnlijk terecht komen bij “Overige bedrijfskosten”. De winst- of verliesrekening van de Belastingdienst kent weinig specificaties en je zult dan ook niet kantoorkosten, telefoonkosten, contributies enzovoorts hoeven te specificeren. Deze zet je onder ‘Andere kosten’.

Het aangifteprogramma berekent zelf de winst of het verlies. Klopt deze niet met je berekening, dan dien je de ingevulde gegevens te controleren. Soms kan het een euro schelen in verband met afrondingsverschillen en dan corrigeer je dat bij een willekeurige kostenpost.

Overzicht activa

Dit deel van de balans bestaat uit de zakelijke bezittingen en vorderingen per 31 december 2012. Zie de uitleg met betrekking tot het opstellen van de balans. De activa zijn hier verdeeld in de rubrieken immateriële vaste activa, materiële vaste activa, financiële vaste activa, voorraden, vorderingen (en overlopende activa), effecten en liquide middelen. Wanneer je een vraagteken aanklikt, dan krijg je een korte uitleg welke posten onder de desbetreffende rubriek vallen. Bij materiële vaste activa dien je naast de boekwaarde tevens de aanschafwaarde in te vullen, ook al heb je het desbetreffende product in voorafgaande jaren gekocht. Je dient daarnaast de afschrijvingsmethode en het afschrijvingspercentage te noteren. In deze handleiding staat de methode middels de aanschafwaarde uitgelegd en deze zul je hoogstwaarschijnlijk gebruiken. Bij vorderingen en liquide middelen dien je niet alleen de boekwaarde, maar ook de nominale waarde in te vullen. In jouw geval zullen die twee waarden een en dezelfde zijn. Indien je roodstaat op de bank, dan kun je bij liquide middelen een negatief bedrag invullen. Een kas kan nooit negatief zijn!

Overzicht passiva

Het tweede deel van de balans bestaat uit de zakelijke schulden en het eigen vermogen per 31 december 2012. Zie de uitleg met betrekking tot het opstellen van de balans. De passiva zijn verdeeld in de rubrieken ondernemingsvermogen, terugkeerreserve, voorzieningen en schulden (en overlopende passiva). Wederom kun je de vraagtekens aanklikken voor meer informatie.

Wanneer het totaal van de passiva niet gelijk is aan het totaal van de activa, dan zal het programma een waarschuwing geven. Een balans dient immers in balans te zijn.

Het invullen van een vordering of schuld omzetbelasting op de balans

Wanneer je een vordering omzetbelasting (BTW) hebt, dan vul je deze in het overzicht activa onder 'Vorderingen'. Wanneer je omzetbelasting verschuldigd bent, dan vul je deze in bij het overzicht passiva onder 'Kortlopende schulden'. Zodra je een bedrag op een van deze plaatsen invult, dan verschijnen er extra vragen. Je dient een specificatie aan te geven over welk jaar de vordering of schuld omzetbelasting betrekking heeft. Is dit 2012 ('dit boekjaar') of 2011 ('vorig boekjaar') of zelfs nog ouder? Het kan zijn dat je een vordering omzetbelasting hebt over 2011 en daarnaast een schuld over 2012. Heb je fouten gemaakt in je aangifte(n) omzetbelasting, dan dien je een 'suppletieaangifte omzetbelasting' in te vullen. Dit formulier kun je vinden in je persoonlijk domein op de website van de Belastingdienst onder 'overige formulieren'.

Oudedagsreserve (onderdeel van het eigen vermogen)

Ieder jaar dat men aan het urencriterium voldoet, mag 12% van de winst worden toegevoegd aan de oudedagsreserve. De maximale toevoeging bedraagt over 2012 9.542,-. Wanneer je pensioenpremies hebt afgedragen, dan wordt het maximale bedrag van toevoeging 9.542,- verminderd met die betaalde pensioenpremies. De totale oudedagsreserve mag niet hoger zijn dan het eigen vermogen. Is het eigen vermogen van de onderneming lager dan de reeds opgebouwde oudedagsreserve, dan moet de reserve verplicht afnemen tot de hoogte van dat eigen vermogen. De reserve neemt ook af bij het afsluiten van een lijfrente.

Een toevoeging aan de oudedagsreserve is slechts uitstel van betalen. De afrekening van de reserve kan later op een vervelend moment tegen een vervelend tarief plaatsvinden. Ook is er nog geen sprake van een daadwerkelijk pensioenopbouw. Laat je hierover voorlichten door een deskundige.

Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek

Wordt er in een jaar voor meer dan 2.300,- geïnvesteerd in de onderneming, dan ontstaat er een recht op investeringsaftrek. Alleen aankopen van 450,- of meer worden meegerekend. Een auto van de zaak wordt niet als investering gezien, tenzij de bedrijfsactiviteit bestaat uit het vervoeren van personen of goederen. Bij investeringen tussen de 2.300,- en 55.248,- bedraagt de aftrek 28%. Hoe meer er geïnvesteerd wordt, hoe lager de aftrek wordt.

De investeringsaftrek dient gespecificeerd te worden. In jouw geval zal het hoogstwaarschijnlijk alleen om de kleinschaligheidsinvesteringsaftrek gaan. In wat

voor product wordt er geïnvesteerd, wanneer is het product aangeschaft, wanneer is het product in gebruik genomen en hoe hoog is de investering?

Desinvesteringsbijtelling

Wanneer je in het verleden investeringsaftrek hebt geclaimd, maar je hebt binnen drie jaar de investering weer verkocht, dan dien je bij desinvesteringen de desbetreffende gegevens in te vullen.

Box 1: winst uit onderneming

Eerst klik je aan welke gegevens je wenst in te vullen, zoals privéonttrekkingen, privéstortingen, gedeeltelijk aftrekbare kosten en/of ondernemersaftrek.

Privéonttrekkingen en privéstortingen

Bij de privéonttrekkingen in contanten vul je in de bedragen die van je zakelijke bankrekening zijn afgeschreven, maar waarbij het niet ging om aftrekbare kosten van je bedrijf. Je betaalde bijvoorbeeld je aanslag inkomstenbelasting of aanslag ZVW vanaf je zakelijke rekening en je maakte iedere maand geld over naar je privérekening. Het kan ook zijn dat je privéstortingen deed. Je deed bijvoorbeeld betalingen per kas, maar deze kas bestond niet uit geld van je zakelijke rekening, maar van je privérekening. Zie voor meer informatie onder het kopje: “Het opstellen van de balans”.

Niet-aftrekbare of gedeeltelijk aftrekbare kosten en lasten

Bij de niet- of gedeeltelijk aftrekbare kosten vul je bijvoorbeeld in 26,5% van je lunch- en dinerbonnen (zie “Representatiekosten e.v.” op pagina 8).

Ondernemersaftrekken

Om in aanmerking te komen voor de ondernemersaftrekken moet je aan een aantal vereisten voldoen:

- Er is sprake van zelfstandigheid en er is geen gezagsverhouding zoals in een loondienstverband. Je bepaalt zelf wanneer, door wie en op welke wijze de opdracht wordt uitgevoerd.
- Er is sprake van duurzaamheid: het gaat hier niet om (zeer) incidentele inkomsten.
- Niet alleen is er een streven naar winst, ook moet winst daadwerkelijk te verwachten zijn. Er moet sprake zijn van een bron van inkomsten. Wel kan natuurlijk af en toe verlies worden geleden zonder dat men direct de ondernemersfaciliteiten kwijt raakt.
- Er dienen in een jaar meerdere (minimaal drie) opdrachtgevers te zijn. Daarbij kan het niet zo zijn, dat men vier dagen per week voor één en dezelfde opdrachtgever werkt en daarnaast een paar dagen per jaar voor de andere. Er is dan een te grote afhankelijkheid van één opdrachtgever. De grens ligt ongeveer bij 70% (als je 70% van je inkomsten behaalt bij één opdrachtgever, dan is er wellicht sprake van een loondienstverband). Wel is het mogelijk dat een paar klanten voor de meeste omzet zorgen. In uitzonderingsgevallen is het zelfs mogelijk om met één opdrachtgever toch als ondernemer aangemerkt te worden. Wanneer namelijk naar iedere opdracht weer meerdere ondernemers meedingen, dan loopt men

toch ondernemersrisico.

- Je moet minimaal 1225 uren per jaar besteden aan de onderneming, ook wanneer deze halverwege het jaar is gestart. Je moet daarnaast 50% van je werktijd besteden aan je onderneming (geldt niet voor startende ondernemers). In de praktijk zal bij een loondienstverband van drie dagen per week een zelfstandigenaftrek niet gehonoreerd worden, tenzij je onomstotelijk kunt bewijzen, dat je het hele jaar zes dagen per week heeft gewerkt.

Wanneer je niet aan bovenstaande eisen kunt voldoen, dan is er sprake van resultaat uit overige werkzaamheden. Als je aan de eisen van het ondernemerschap voldoet, maar niet aan de eis van 1225 uren per jaar besteden aan je onderneming, dan is er toch sprake van winst uit onderneming, maar kun je in het desbetreffende jaar geen zelfstandigen- en startersaftrek claimen. Voor ondernemers die zwangerschapsverlof hebben genoten, geldt dat men doet alsof tijdens die periode toch gewerkt is en wordt er een gemiddeld aantal uren per week berekend die meetellen voor het urencriterium.

Wanneer je dus in 2012 aantoonbaar meer dan 1.225 uur hebt gewerkt in je bedrijf, dan kun je aanklikken dat je recht hebt op zelfstandigenaftrek. De vragen die gesteld worden over hoe lang je al een bedrijf hebt, hebben onder andere te maken met de startersaftrek. Deze extra aftrek mag over 2012 worden geclaimd wanneer in de jaren 2007 t/m 2011 tenminste één jaar geen onderneming werd gevoerd en wanneer in de jaren 2007 t/m 2011 maximaal tweemaal eerder de startersaftrek werd geclaimd en wanneer je in die jaren niet meer dan tweemaal recht had op de zelfstandigenaftrek. De startersaftrek over 2012 bedraagt 2.123,-. Heb je in 2010 en 2011 niet in zijn geheel kunnen maken van de zelfstandigenaftrek, dan kun je die hier ook nog invullen. De hoogte van 'niet-gerealiseerde zelfstandigenaftrek' is bevestigd door de Belastingdienst en staat vermeld op de aanslag inkomstenbelasting 2011.

Box1: werk en woning

Eerst klik je aan welke rubrieken je wil gaan invullen.

Loon of uitkering Ziektewet

Hier wordt de arbeidskorting, de ingehouden loonheffing en het fiscale loon van inkomsten uit tegenwoordige arbeid gevraagd. Niet alleen geld dat je hebt verdiend met werken, maar ook een uitkering betreffende de ziektewet hoort bij deze vraag thuis. Wanneer je hebt gewerkt in loondienst, krijg je begin 2012 de jaaropgaaf 2012 van de werkgever toegestuurd. Wanneer je voor een uitzendbureau hebt gewerkt, kan het zijn dat je de jaaropgaaf niet automatisch ontvangt, maar dat je er speciaal om moet vragen.

Pensioen, AOW enzovoorts

Hier kun je denken aan een uitkering betreffende de WAO, WW, AOW, een bijstands- of WWIK-uitkering of een pensioen.

WWIK: wanneer je in 2011 een uitkering hebt ontvangen in het kader van de WWIK, dan ontvang je van de uitkerende instantie een jaaropgaaf. Mocht naar aanleiding van je aangifte inkomstenbelasting 2011 blijken, dat je te veel WWIK hebt ontvangen, dan betaal je dat terug in 2012. Je ontvangt over deze

terugbetaling geen jaaropgaaf, maar je kunt in 2012 de terugbetaling als negatief inkomen noteren bij inkomsten uit vroegere dienstbetrekking.

Reisaftek

Als ondernemer kun je gewoon je trein- en strippenkaarten in je boekhouding opnemen. Voor loondienstverbanden geldt echter voor het woon-werkverkeer met het openbaar vervoer een reisaftek. Je dient dan wel een openbaarvervoerverklaring aan te vragen bij de NS of bij de streekvervoerbedrijven wanneer je je maand- of jaarkaart koopt. Of je kunt een reisverklaring laten ondertekenen door je werkgever. De hoogte van de aftek is afhankelijk van de enkele-reisafstand van woon- naar werk-adres en wordt automatisch berekend door het programma. De maximale aftek bedraagt bij 4 of 5 dagen in de week reizen 2.036,-. Wanneer je op 1 dag, 2 dagen of 3 dagen per week naar dezelfde plaats reist, dan wordt het bedrag evenredig genomen, mits de enkele reisafstand niet meer dan 90 km bedraagt. Wanneer deze wel meer dan 90 km bedraagt, dan neem je 0,22 per kilometer en vermenigvuldig je deze met het aantal dagen dat er gereisd wordt. Het maximale bedrag dat afteikbaar is, bedraagt ook hier 2.036,-.

Ook wanneer men slechts een deel van het jaar met het openbaar vervoer reist, dan wordt het bedrag evenredig genomen. Er kunnen meerdere werkadressen worden ingevoerd.

Bijleenregeling eigen woning

Wanneer je in 2008 of later je huis hebt verkocht en in 2012 een nieuwe woning hebt aangeschaft, dan word je geacht de winst te gebruiken voor je nieuwe woning. Bij twijfel over het invullen van deze vraag, neem altijd contact op met de Belastingdienst.

De eigenwoningreserve bestaat maximaal drie jaar. Heb je je vorige woning verkocht begin 2009, daarna een huurwoning betrokken en eind 2012 een nieuwe woning gekocht, dan hoef je geen rekening te houden met de eigenwoningreserve, omdat er meer dan drie jaar in de tussentijd zijn verstreken.

Door middel van een voorbeeld is te zien hoe je de gegevens dient in te vullen en hoe je de berekening van de eigenwoningreserve op 31 december 2012 kunt maken. Het voorbeeld behandelt iemand die de oude woning verkoopt in verband met een scheiding en voor zichzelf een nieuwe woning koopt. De eerste gegevens zijn als volgt:

- Eigenwoningreserve op 1 januari 2012: 0,- (indien je nog niet eerder te maken hebt gehad met de bijleenregeling).
- Verkoopprijs van de verkochte woning: 300.000,-.
- Verkoopkosten van de verkochte woning: 5.000,-.
- Eigenwoningsschuld van de verkochte woning: 250.000,-.
- Je aandeel in de verkochte woning: 50%.

Dit betekent voor jou een vervreemdingssaldo van 22.500,-. Dit is het bedrag dat op het moment van verkoop in je eigenwoningreserve wordt gestopt.

Dan koop je echter een nieuwe woning:

- Aankoopprijs van de nieuwe woning: 200.000,-.

- Aankoopkosten van de nieuwe woning: 7.000,-.
  - Je aandeel in de nieuwe woning: 100%.
  - Kosten voor onderhoud enzovoorts van de nieuwe woning: 10.000,-.
  - Schulden in verband met onderhoud enzovoorts van de nieuwe woning: 8.000,-.
  - Aflossing in 2012 op de eigenwoningsschuld van de nieuwe woning: 0,-.
- Je wil lenen 198.000,- (dit is inclusief het hierboven genoemde bedrag van 8.000,- indien het hier een lening betreft waarvan de rente in aanmerking komt voor aftrek). Dit is je eigenwoningsschuld op 31 december 2012.

Dan maak je een volgende berekening om te kijken welk deel van de hypotheek niet mag worden afgetrokken in box 1:

- Je berekent eerst het maximale dat je aan een aftrekbare hypotheek mag besteden: 200.000,- plus 7.000,- plus 10.000,- minus 22.500,- is 194.500,-.
- Je leent echter 198.000,- en dat is 3.500,- meer dan toegestaan. Het bedrag van 3.500,- vormt de stand van de eigenwoningreserve op 31 december 2012.
- Dit bedrag gebruik je dan om de nieuwe hypotheek te splitsen in een box 1 en een box 3 gedeelte. Het bedrag van 3.500,- vermeld je als schuld in box 3, terwijl je in box 1 als hypotheekschuld het bedrag van 194.500 noteert. De hypotheekrente kun je dan maar gedeeltelijk aftrekken in box 1, namelijk 3.500/194.500e deel. In dit voorbeeld gaat het dus om 0,018% van het totaal. Om te voorkomen dat je in de lengte van dagen je hypotheek steeds moet splitsen, kun je ervoor kiezen om (in een paar jaar tijd) de hypotheek af te lossen voor een bedrag van 3.500,-. Het kan ook zo zijn, dat je eigenwoningreserve negatief uitvalt. In dat geval hoef je de aftrekbare hypotheekrente niet te splitsen in een box 1 en box 3 gedeelte.

De bijleenregeling treedt pas in werking, wanneer je je oude woning hebt verkocht. Het kan immers zijn, dat je tijdelijk twee woningen bezit in verband met een overgangssituatie.

Eigen woning

Wanneer je de WOZ-waarde van je woning invult, wordt het eigenwoningforfait automatisch berekend. De WOZ-waarde 2012 kun je vinden op een taxatieverslag van de gemeente of op een aanslag van de gemeentebelastingen.

Je dient in dit scherm ook het belastbaar deel van de kapitaalverzekering eigen woning in te vullen. Sommige kapitaalverzekeringen horen hier in box 1 thuis en andere in box 3. Raadpleeg bij twijfel je verzekeraar.

Aftrekbaar zijn de hypotheekrente en kosten die gemaakt zijn voor het afsluiten van een hypotheek, zoals notariskosten en de kadastrale rechten voor de hypotheekakte, de afsluitprovisie en taxatiekosten.

Is het bedrag van de eigenwoningforfait hoger dan de aftrekposten van de eigen woning, dan noteert het aangifteprogramma automatisch een aftrek geringe eigenwoningsschuld.

Box 1: andere inkomsten

Inkomsten uit overige werk, bijvoorbeeld freelancer of verloonde artiest

Inkomsten die niet vallen onder winst uit onderneming en niet vallen onder inkomsten uit tegenwoordige of vroegere dienstbetrekking kunnen in dit scherm

worden ingevuld. Een voorbeeld is het eenmalig regisseren van een amateur theatergezelschap in een naburig buurthuis. De werkzaamheden verricht je niet in loondienst, maar zij vallen ook niet onder je onderneming. De kosten die je maakt voor deze inkomsten kun je gewoon aftrekken, maar je moet wel de fiscale regels zoals bij de winst uit onderneming in acht nemen. Wanneer je als artiest verloond bent of bent uitbetaald in het kader van de kleinevergoedingsregeling (eventueel ingehouden loonheffing noteren. Het is bij de artiest wel van belang, dat het gaat om werkzaamheden die niet in gewoon loondienstverband zijn verricht. Je kunt het onderscheid als volgt maken: een jaaropgaaf waarop een bijdrage Zorgverzekeringswet (ZVW) staat vermeld, hoort bij de rubriek 'Loon' thuis. Je kunt daarbij geen kosten aftrekken. Is er voor je artiestenwerkzaamheden geen bijdrage ZVW gedaan, dan kun je de gegevens hier invullen en wel kosten aftrekken. In de praktijk gaat het in dit scherm vooral om jaaropgaven van verloningsbureaus.

Heb je artiestenwerkzaamheden zowel in gewone loondienst als via een verloningsbureau verricht en heb je kosten gemaakt die op beide soorten inkomsten betrekking hebben en dit is niet te splitsen, dan kun je slechts een deel van de gemaakte kosten aftrekken. Je kunt hierbij denken aan castingfoto's, scholing of vakliteratuur. Je berekent dan eerst het percentage dat je hebt verdiend middels verloningsbureaus en dan pas je ditzelfde percentage toe op de kosten.

Een voorbeeld:

Inkomsten uit gewoon loondienstverband:	15.000,-
Inkomsten uit overige werkzaamheden:	11.000,-
Totale inkomsten als artiest:	26.000,-
Percentage aftrekbare kosten: 11.000,- gedeeld door 26.000,- is 43%.	

Box 1: premies lijfrente en dergelijke (inkomensvoorzieningen)

Premies voor lijfrenten

Je kunt alleen lijfrente aftrekken, wanneer er sprake is van een pensioentekort. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de volgende formule: $(0,17 \times \text{pensioengrondslag}) - (7,5 \times A) - F - Bs$, maar je klikt in de elektronische aangifte 'Bereken de jaarruimte' aan en er verschijnt een invulscherm. Let op: voor 2012 wordt dit tekort berekend over de inkomensgegevens van 2011! Voor veel kleine ondernemers zal er geen lijfrenteaf trek mogelijk zijn. Het kan ook zijn dat je maar een deel van je betaalde lijfrente kunt aftrekken. Je kunt namelijk bij 'premies bij gebruik van de jaarruimte' niet een hoger bedrag invullen dan staat vermeld in het blauwe vlak achter 'bereken de jaarruimte'. Hetzelfde geldt voor de reserveringsruimte. Dit is een pensioentekort over de afgelopen zeven jaren.

Premies voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen e.d.

Hier kunnen de premies worden vermeld die zijn betaald voor onder andere een zelf geregelde arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Inkomen uit sparen en beleggen (box 3)

Wanneer het saldo van de bezittingen lager uitkomt dan € 21.139,- per belastingplichtige, dan kun je de vraag met nee beantwoorden.

Fiscale partners hebben samen een heffingvrij vermogen van 42.278,-. Zijn de bezittingen hoger dan de vrijstellingen, dan moet je de vraag met ja beantwoorden en krijg je een vraag of de vrijstelling van je fiscaal partner naar jou moet worden overgeheveld.

Bezittingen

Bij bezittingen kan gedacht worden aan bank- giro- en spaarrekeningen, obligaties en aandelen en een tweede woning. Een zakelijke rekening op naam van je bedrijf laat je hier buiten beschouwing. Deze staat immers vermeld op de balans van je onderneming.

Vrijgestelde bezittingen zijn de auto, maatschappelijke en groene beleggingen tot € 56.420,- en beleggingen in durfkapitaal en culturele beleggingen samen tot € 56.420,-. Het is verstandig om de maatschappelijke beleggingen enzovoorts toch te vermelden in de aangifte, omdat hierover een extra heffingskorting van 0,7% kan worden toegekend.

Schulden

Wanneer bij de bezittingen geen bedragen zijn ingevuld, of de schulden op 1 januari 2012 niet hoger dan 2.900,- per persoon zijn, dan hoeft deze vraag niet ingevuld te worden.

Bij schulden kan gedacht worden aan een lening voor een auto, consumptief krediet bij een bank, een hypotheekschuld van de tweede woning. De hypotheekschuld van de eigen woning hoort in eerste instantie niet bij deze vraag thuis. Enkel wanneer men een werkruimte voor de onderneming heeft, wordt hier een gedeelte van de hypotheekschuld vermeld (zie "Werkruimte thuis" op pagina 6).

Wanneer de bezittingen zijn verminderd met de schulden en de vrijstellingen, dan wordt er een fictief rendement van 4% berekend over het belastbare bedrag. Over dit fictieve rendement zul je 30% belasting betalen.

Aftrekposten

Wanneer je een fiscaal partner hebt en je klikt aan dat je vragen over buitengewone uitgaven (ziektelkosten) en giften wilt invullen, dan zal het aangifteprogramma vragen stellen over het inkomen van je fiscaal partner. Voor deze aftrekposten geldt een drempel die bepaald wordt door de hoogte van je inkomen en het inkomen van je partner samen. Het programma berekent automatisch de drempels. Het invullen van deze gegevens betekent niet dat je hiermee aangifte doet van het inkomen van je partner.

Aftrek levensonderhoud kinderen onder de 21 jaar

Als je kinderen hebt waarvoor je geen kinderbijslag ontvangt of die zelf geen recht op studiefinanciering hebben, maar je geeft wel geld uit aan levensonderhoud (kleding, voeding, enzovoorts) dan kun je een vast bedrag aftrekken. Vaak gaat het hier om een (gescheiden) ouder, waarvan het kind bij de andere ouder

woonachtig is, maar waarvoor je wel zorgt (co-ouderschap) of waarvoor je kinderalimentatie betaalt. Je neemt daarbij steeds de eerste dag van een kwartaal als peildatum. De hoogte van de aftrek is afhankelijk van de leeftijd van het kind en van het bedrag dat je uitgeeft per kwartaal aan het levensonderhoud van het desbetreffende kind. De aftrek varieert van 295,- tot 1.065,- per kwartaal.

Ziektekosten en andere buitengewone uitgaven

Niet aftrekbaar zijn kosten die je vergoed hebt gekregen van de zorgverzekeraar. De kosten zijn daarnaast alleen aftrekbaar, wanneer je deze kosten hebt gemaakt voor jezelf, je fiscale partner, je kinderen onder de 27 jaar, inwonende, zorgafhankelijke ouders, broers en/of zusters en tot het huishouden behorende ernstig gehandicapte personen van 27 jaar of ouder.

Tot de aftrekbare ziektekosten behoren:

- genees- en heelkundige hulp (huisarts, specialist, tandarts, paramedische behandelingen) met uitzondering van ooglaserbehandelingen;
- medicijnen verstrekt op voorschrift van een (homeopathisch) arts;
- hulpmiddelen met uitzondering van visuele hulpmiddelen ter ondersteuning van het gezichtsvermogen (dus een hoorapparaat of een rolstoel is wel aftrekbaar, maar een bril niet);
- vervoer naar ziekenhuis, arts en dergelijke voor het verkrijgen van medische hulp tegen de werkelijk gemaakte kosten (en dus in het geval van een eigen auto de werkelijke kilometerprijs);
- reiskosten wegens regelmatig ziekenbezoek langdurig zieke die tot de huishouding behoort tegen een bedrag van 0,19 per kilometer (auto) of de werkelijke reiskosten (openbaar vervoer);
- extra gezinshulp (hiervoor gelden aparte inkomensafhankelijke drempels);
- extra uitgaven voor een dieet op medisch voorschrift en voor zover opgenomen in de dieetkostentabel (hiervoor gelden vaste aftrekbare bedragen, te vinden onder 'dieetlijst 2011' op de website van de Belastingdienst);
- extra uitgaven voor kleding en beddengoed als direct gevolg van ziekte en invaliditeit (hiervoor geldt een vast bedrag van 300,- óf wanneer aantoonbaar is dat er meer dan 600,- is uitgegeven een bedrag van 750,-).

Scholingsuitgaven

Scholingskosten die al in de onderneming zijn opgenomen, worden hier niet vermeld.

Wanneer je een studie volgt die gericht is op je (toekomstige) beroep of werk, dan kun je de kosten hiervan aftrekken. Niet aftrekbaar zijn uitgaven voor huisvesting en dergelijke, reis- en verblijfkosten, studiereizen, excursies en uitgaven voor een studeerruimte. Er geldt een drempel van 500,- en een maximum van 15.000,-.

Giften

Giften aan goede doelen zijn alleen aftrekbaar wanneer zij schriftelijk zijn gedaan en wanneer zij zijn gedaan aan een instelling die als een het algemeen nut beogende instelling (ANBI) is aangemerkt. Het is dus van belang om na te gaan of dit het geval is bij de organisatie waaraan je geld hebt gegeven. Op de website van de Belastingdienst staat een zoekprogramma. Vul hier niet de volledige

naam van het goede doel in zoals deze bij je bekend is, maar neem een of twee kernwoorden uit de naam. Het kan namelijk zijn dat een organisatie naar buiten treedt met een iets andere naam dan op de statuten staat vermeld. Per 1 januari 2012 zijn er enkele wijzigingen. Giften tot in totaal maximaal € 5.000,- aan een ANBI die bij de Belastingdienst zijn aangemerkt als culturele instelling en zullen worden verhoogd met 25%. Donaties aan een SBBI (bijvoorbeeld muziek- of sportvereniging zonder ANBI-certificaat) zijn niet aftrekbaar, maar wel donaties aan een steunstichting van een SBBI. Een steunstichting moet dan enkel zijn opgericht voor het werven van fondsen voor een SBBI.

Er geldt voor gewone giften een drempel van 1% van het verzamelinkomen vóór de persoonsgebonden aftrek en minimaal 60,-. Periodieke giften (of lijfrentegiften) kunnen echter altijd worden afgetrokken. Hiervoor geldt geen drempel. Er geldt een maximum van 10% van het verzamelinkomen vóór de persoonsgebonden aftrek.

Vrijstellingen en verminderingen

Voorkoming dubbele belasting

Deze vraag is van belang, wanneer je in het buitenland werk hebt verricht, waarbij in dat land loonbelasting is ingehouden of wanneer je bezittingen hebt in het buitenland en deze daar worden belast. Je geeft niet alleen de bedragen op, maar ook het land waar de heffingen hebben plaatsgevonden middels een codelijst.

Te verrekenen bedragen

Ingehouden dividend- of kansspelbelasting

Vergeet deze vraag niet in te vullen, wanneer je dividenden uitgekeerd hebt gekregen over aandelen, ook al is dit maar een paar euro.

Heffingskortingen

Heffingskortingen in geval van kinderen

Je hebt recht op de inkomensafhankelijke combinatiekorting van minimaal 1.024,- en maximaal 2.133,-, wanneer het kind op 1 januari 2012 jonger was dan 12 jaar, ingeschreven stond op jouw woonadres en wanneer je met tegenwoordige arbeid of resultaat uit overige werkzaamheden meer dan 4.814,- verdiende óf wanneer je recht had op zelfstandigenaftrek. De bedragen gelden voor minstverdienende partners en alleenstaande ouders. Je hebt over 2012 recht op de alleenstaande-ouderkorting van 947,-, wanneer je geen partner had en het kind van nog geen 18 jaar gedurende zes maanden op jouw woonadres stond ingeschreven en in belangrijke mate door jou werd onderhouden. Je hebt recht op de aanvullende alleenstaande-ouderkorting, wanneer je recht hebt op alleenstaande-ouderkorting, tegenwoordige arbeid verricht en wanneer het kind op jouw woonadres staat ingeschreven en jonger is dan 16 jaar op 1 januari 2012. De hoogte van de aanvullende alleenstaande-ouderkorting bedraagt 4,3% van je winst uit onderneming, inkomsten uit tegenwoordige arbeid en resultaat uit overige werkzaamheden en bedraagt maximaal 1.319,-.

Inkomensafhankelijke bijdrage Zorgverzekeringswet (ZVW)

Iedere belastingplichtige (ondernemer en particulier) betaalt een inkomensafhankelijke bijdrage ZVW. Wanneer je loon geniet, wordt deze inkomensafhankelijke bijdrage daarop ingehouden en afgedragen. Wanneer je echter winst uit onderneming, resultaat uit overige werkzaamheden, inkomsten uit het buitenland, alimentatie of overige periodieke uitkeringen geniet, dan dien je zelf 5% over deze inkomsten af te dragen.

Heb je zowel winst uit onderneming als loon genoten, dan dien je in dit scherm aan te geven of het loon meer of minder dan 50.064,- bedraagt. Bedraagt het totaal genoten loon minder dan 50.064,-, dan dien je de verdere vragen ook te beantwoorden.

Overzicht

Het overzicht begint met de te betalen inkomstenbelasting en te betalen bijdrage Zorgverzekeringswet. Daaronder volgen specificaties. Sommige van deze specificaties kun je aanklikken om tot verdere specificaties te komen. Voor ondernemers is het van belang, dat de fiscale winstberekening correct is en aansluit op de fiscale cijfers van de resultatenrekening. Heb je alleen een commerciële resultatenrekening ingevuld, dan moet de uitkomst daarvan overeenkomen met het hier vermelde bedrag.

Checklist

Ben je niets vergeten?

- Persoonlijke gegevens, ook partner en kinderen, eventueel alleenstaand ouderschap;
- Resultatenrekening;
- Balans;
- Kapitaalsvergelijking;
- Zelfstandigenaftrek (en eventueel startersaftrek);
- Kleinschaligheidsinvesteringsaftrek;
- Correctie niet-aftrekbaar deel representatie- en dergelijke kosten;
- Bijtelling auto van de zaak;
- Toevoeging oudedagsreserve;
- Jaaropgaven werkgevers en uitkeringsinstanties;
- Aftrekbare lijfrenten en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen;
- Aftrekbare hypotheekrente;
- Bezittingen en schulden;
- Aftrekbare ziektekosten;
- Aftrekbare kosten levensonderhoud kinderen in geval van scheiding en co-ouderschap;
- Aftrekbare scholingskosten;
- Aftrekbare giften aan goede doelen;
- Voorkoming dubbele belasting bij inkomsten en bezittingen buitenland;
- Aanvraag huur-, zorg- of kinderopvangtoeslag indien je daar recht op hebt, maar nog niets hebt ontvangen (doe de aanvraag dan vóór je de aangifte inkomstenbelasting indient).

Belangrijke wijzigingen per 1 januari 2013

- De regels voor het fiscaal partnerschap zijn per 1 januari 2011 ingrijpend gewijzigd. Dat had toen nog geen effect op je recht op toeslagen, maar vanaf 1 januari 2013 is dat wel het geval. Wanneer jij en je echtgeno(o)t(e) apart zijn gaan wonen, maar je hebt nog geen verzoek tot echtscheiding ingediend bij de rechter, dan ben je alsnog toeslagpartner voor alle toeslagen, uitgezonderd de huurtoeslag.

- De drempel voor scholingsuitgaven wordt verlaagd van € 500,- naar € 250,-. Daartegenover staat wel dat je alleen maar studiematerialen mag aftrekken die verplicht worden gesteld door het opleidingsinstituut.

- De regels met betrekking tot de aftrekbaarheid van hypotheekrente over leningen die vanaf 1 januari 2013 worden verstrekt zijn ingrijpend gewijzigd. Zo moeten geldleningen van familie of de eigen B.V. verplicht worden gemeld bij de Belastingdienst. Daarnaast is de hypotheekrente alleen aftrekbaar bij de lineaire hypotheek en de annuïteitenhypotheek. Er is daarbij niet alleen sprake van een verplichting tot aflossen, de aflossingen moeten ook daadwerkelijk zijn gedaan. Is er een betalingsachterstand, dan zul je samen met de bank een nieuw aflossingsplan moeten vaststellen. Heb je vier jaar lang achter elkaar betalingsproblemen, dan verdwijnt je hypotheek naar box 3 en kun je de hypotheekrente niet langer aftrekken. Dat geldt dan niet alleen voor de jaren waarin je een betalingsachterstand had, maar voor de rest van de duur van de lening. Het is dus belangrijk dat je een hypotheek afsluit die betaalbaar voor je is, ook bij het (onverwacht) achteruitgaan van je inkomen.

ding van € 0,19 betalen, ongeacht de wijze van vervoer. De zelfstandige mag, net als voor het overige zakelijke verkeer, ook voor het woon-werkverkeer € 0,19 per kilometer opvoeren in de verlies- en winstrekening. Een eventuele ontvangen vergoeding dient op de aftrek in mindering gebracht te worden.

Loon- en inkomstenbelasting bij musici en artiesten met “losse” optredens

Dit hoofdstuk gaat over de fiscale gevolgen van een optreden voor binnenlandse musici en artiesten die niet in vaste dienstbetrekking zijn. Dit betreft de loonbelasting en werknemersverzekeringen en is alleen van belang voor musici en artiesten die per optreden verloond (moeten) worden.

De artiestenregeling (loonbelasting)

Een aantal uitzonderingen daargelaten, dienen vergoedingen die een artiest voor een optreden ontvangt altijd verloond te worden. Dit is de hoofdregel. Onder ‘verlonen’ verstaan we dat er loonheffing en premies werknemersverzekeringen op de vergoeding ingehouden moeten worden.

Het maakt daarbij niet uit wat voor soort opdrachtgever de vergoedingen uitbetaalt: een café, een theater, een buurthuis, een instelling, een bedrijf, enz. Het maakt ook niet uit hoe hoog de vergoeding is.

Het vervelende van de artiestenregeling is verder dat onder vergoedingen in principe ook kostenvergoedingen worden begrepen (zie echter ook later in dit artikel).

Er is een aantal uitzonderingen op de hoofdregel. Optredens in de privé-sfeer blijven volledig buiten de inhoudingen. Artiesten met een Verklaring Arbeidsrelatie-winst-uit-onderneming (VAR-wuo) hoeven niet verloond te worden. Worden de artiesten ingehuurd via een tussenpersoon die in het bezit is van een ‘inhoudingsplichtigenverklaring’, dan wordt de inhoudingsplicht verschoven van de opdrachtgever naar deze tussenpersoon.

De hoofdregel wordt ook aangetast als de artiest een kostenvergoedingsbeschikking heeft of gebruik wordt gemaakt van één van de volgende regelingen: de kleine vergoedingsregeling, de artiestenvrijwilligersregeling of de reis- en verblijfkostenregeling.

We gaan deze uitzonderingen eens nader bekijken. Voor de Verklaring arbeidsrelatie verwijzen we naar het kopje “Zelfstandige artiesten” verderop in dit artikel.

De inhoudingsplichtigenverklaring

Hiermee wordt de opdrachtgever ontheven van de plicht om loonheffing en premies werknemersverzekeringen in te houden. De inhoudingsplichtige factureert (met BTW) de uitkoopsom aan de opdrachtgever en zorgt voor verloning van de ingehuurde artiesten. De meeste boekingsbureaus en alle (goede) verloningsbureaus bijvoorbeeld hebben een inhoudingsplichtigenverklaring. Bij twijfel altijd naar vragen!

De kostenvergoedingsbeschikking

Met een kostenvergoedingsbeschikking kan bij de berekening van wat er ingehouden moet worden, rekening gehouden worden met een bepaald bedrag aan kosten die de artiest voor een optreden maakt. Voorwaarde voor toekenning is

dat de kosten per dag ten minste € 163 bedragen.

Zo'n kostenvergoedingsbeschikking moet de artiest of de leider van een band/ensemble aanvragen vóór een optreden of een reeks van optredens. In de praktijk zal het erop neerkomen dat vooral artiesten die regelmatig optreden, vóór het begin van een nieuw kalenderjaar een beschikking aanvragen voor het hele jaar. Bij deze aanvraag moet duidelijk gemaakt worden hoeveel kosten de artiest normaal gesproken heeft en moet dat bedrag verdeeld worden over het geschatte aantal optredens. In de kostenvergoedingsbeschikking zal de inspecteur dan het toegestane bedrag aan algemene onkosten per optreden vermelden. Een kopie van de beschikking moet bij de gageverklaring (zie verderop in dit artikel) gevoegd worden, zodat de opdrachtgever of de verloner weet dat met dat bedrag aan algemene onkosten rekening gehouden mag worden. Voor de goede orde: zonder kostenvergoedingsbeschikking (of kleinevergoedingsregeling) mag op de gageverklaring geen bedrag aan algemene onkosten opgevoerd worden! Ook de inhoudingsplichtige/opdrachtgever kan een kostenvergoedingsbeschikking aanvragen. Vanzelfsprekend moet dit in overleg met de artiest of de leider van het gezelschap gebeuren en kan dit alleen voor optredens die zijn overeengekomen met de inhoudingsplichtige. Deze aanvraag moet binnen een maand na het optreden zijn ingediend. Het formulier voor het aanvragen van een kostenvergoedingsbeschikking is te downloaden via de site van de belastingdienst.

De kleinevergoedingsregeling

Iedere artiest mag per optreden een bedrag van maximaal € 163 laten uitbetalen zonder dat hier premies of loonbelasting op ingehouden worden. Dit geldt ongeacht de hoogte van de werkelijke kosten. De artiest moet op de gageverklaring aangeven dat hij hiervan gebruik wil maken. Als de totaal afgesproken gage meer is dan deze € 163 moet de rest verloond worden.

Dit wil overigens niet zeggen dat de artiest in zijn aangifte inkomstenbelasting per optreden een vast bedrag van € 163 als kosten mag aftrekken. De ontvangen kostenvergoedingen moeten als inkomsten worden opgegeven, waarna de werkelijk gemaakte kosten mogen worden afgetrokken. Als de werkelijke kosten lager zijn dan de onbelast ontvangen vergoedingen op grond van de kleinevergoedingsregeling, betaalt de artiest alsnog belasting over het verschil. Het is dus geen wondermiddel om een zo groot mogelijk deel van de gages buiten de belasting te houden!

NB: De opdrachtgever/inhoudingsplichtige mag de kleinevergoedingsregeling niet op eigen initiatief toepassen.

De kleinevergoedingsregeling en een kostenvergoedingsbeschikking mogen niet tegelijk gebruikt worden.

De artiestenvrijwilligersregeling

De strekking van deze regeling is dat een (amateur)gezelschap met een inhoudingsplichtigenverklaring ervoor kan zorgen dat de opdrachtgever wordt ontheven van de inhoudingsplicht, waarna aan de leden van het gezelschap kleine

bedragen onbelast uitbetaald mogen worden. Een kostenvergoedingsbeschikking is dan niet nodig. Hiervoor gelden de volgende voorwaarden:

- de leden van het gezelschap kunnen worden beschouwd als vrijwilligers; dit zal volgens de staatssecretaris “naar de aard van hun werkzaamheden” moeten worden beoordeeld. Een belangrijk kenmerk van vrijwilligerswerk is immers, wederom volgens de staatssecretaris, dat de eventueel ontvangen vergoeding niet in verhouding staat tot de omvang en het tijdsbeslag van de verrichte werkzaamheden en het karakter heeft van een kostenvergoeding;
- de individuele leden van het gezelschap ontvangen een vergoeding (gage plus kostenvergoedingen) die niet meer bedraagt dan € 150 per maand waarin wordt opgetreden, gerepeteerd of overige werkzaamheden worden verricht én € 1.500 per jaar. Let op! Zowel per maand als per jaar moet de vergoeding beneden deze bedragen blijven. Het is dus niet mogelijk om bijvoorbeeld 7 maanden lang € 160 per maand te betalen.

De reis- en verblijfkostenregeling

Vergoedingen (of verstrekkingen als de opdrachtgever deze kosten rechtstreeks betaalt) van reis- en verblijfkosten blijven op verzoek van de artiest onbelast. Een uitzondering geldt voor de vergoeding van de kosten van eigen vervoer, zoals de kosten van het reizen met de eigen auto (deze vergoeding is in beginsel dus wel belast). Hiervoor kan wel een kostenvergoedingsbeschikking worden aangevraagd. De onbelaste vergoedingen of verstrekkingen hoeven niet op de gageverklaring te worden vermeld. Vergoedingen in natura (bijvoorbeeld consumpties of hotelovernachtingen) zullen bij artiesten door deze regeling niet snel meer belast zijn.

Nog wat andere belangrijke zaken

De gageverklaring

De gageverklaring is een formulier dat bij de belastingdienst verkrijgbaar is (ook te downloaden) en iedere keer gebruikt moet worden als artiesten ingehuurd worden. Het is ook toegestaan hiervoor een eigen formulier te gebruiken mits daarop alle gegevens worden vermeld die op het model van de belastingdienst worden gevraagd.

Een soloartiest hoeft alleen de voorkant van het formulier in te vullen.

Als een groep artiesten optreedt, moeten op de achterzijde van het formulier de gegevens van iedere artiest ingevuld worden: naam, adres, woonplaats, geboortedatum en sofinummer. Bovendien moet iedere artiest op de achterzijde ook zijn handtekening plaatsen. De achterzijde van het formulier kan ook gebruikt worden om een andere dan gelijke verdeling van de totale gage over de leden van het gezelschap kenbaar te maken.

Indien gebruik wordt gemaakt van een kostenvergoedingsbeschikking of de kleinevergoedingsregeling, moet op de gageverklaring het bedrag aan onbelaste kostenvergoeding vermeld worden. De gageverklaring moet ingevuld en ondertekend in het bezit zijn van de opdrachtgever voordat de gage wordt uitbetaald.

Opting-in

Artiesten hebben de mogelijkheid om - als ze in beginsel onder de artiestenregeling vallen - er voor te kiezen (samen met de inhoudingsplichtige) om toch als 'gewone' werknemer aangemerkt te worden. Indien men dit doet, betekent dat onder andere het volgende:

- de inhoudingen vinden plaats volgens de regels voor gewone werknemers, zodat de witte tabel toegepast wordt en er rekening gehouden kan worden met de heffingskorting;
- over het loon worden premies ZVW afgedragen;
- binnen de regels die daarvoor gelden, mogen onbelaste kostenvergoedingen betaald worden;
- de artiest kan opgenomen worden in een pensioenregeling.

Onder omstandigheden kan dit voor bepaalde artiesten aantrekkelijk zijn. Men dient zich echter goed te realiseren dat daar voor artiest en opdrachtgever ook andere consequenties aan verbonden zijn:

- de artiest wordt voor de inkomstenbelasting als werknemer beschouwd, geniet dus inkomsten uit dienstbetrekking en kan daardoor zijn beroepskosten niet meer aftrekken (als er daarnaast ook inkomsten genoten zijn die onder de artiestenregeling vallen, kan eventueel een gedeelte van de beroepskosten afgetrokken worden);
- al is het maar voor 1 optreden, er moet wel een loonbelastingverklaring ingevuld worden;
- indien de betalingen per optreden plaats vinden, moet de inhoudingsplichtige de zogenaamde dagtabel toepassen. Dit kan verstreckende gevolgen hebben voor de verhouding netto – bruto – werkgeverslasten. € 300 netto op basis van de artiestenregeling kost een opdrachtgever € 514,72. Als de dagtabel toegepast moet worden stijgen de werkgeverslasten naar ca. € 572,23. Als bijvoorbeeld € 300 bruto wordt afgesproken, houdt de artiest daar onder de artiestenregeling € 165,00 aan over; bij toepassing van de dagtabel is dat € 169,33. NB: er is geen rekening gehouden met heffingskorting.

Indien de betalingen per maand plaatsvinden, kan gewoon de “normale” maandtabel toegepast worden.

Zelfstandige artiesten

Artiesten met een Verklaring Arbeidsrelatie winst-uit-onderneming (VAR-wuo) hoeven door de opdrachtgever niet verloond te worden (tenzij ze een vaste dienstbetrekking aangaan). Zij mogen een factuur (met BTW) sturen en met de betaling van deze factuur is voor de opdrachtgever de kous af.

Beroepskostenaftrek musici en artiesten

In dit hoofdstuk lees je een overzicht van de mogelijke fiscale aftrekposten voor musici en artiesten.

Artiesten, waarvan de inkomsten uit losse optredens worden verloond, worden in de inkomstenbelasting gezien als 'freelancer' of ondernemer (afhankelijk van de omstandigheden). Daardoor kunnen zij hun zakelijke kosten aftrekken. Artiesten die alleen in vaste dienstbetrekking zijn kunnen geen beroepskosten aftrekken. De 'freelancer' (officieel: degene die resultaat uit overige werkzaamheden geniet) heeft in tegenstelling tot de artiest die winst uit onderneming geniet, geen wettelijke verplichting om een administratie bij te houden. Hij moet natuurlijk wel aan de hand van zijn facturen en bonnen kunnen aantonen welke inkomsten en aftrekposten hij heeft gehad. Deze moeten dus wel bewaard worden, net als de bank- en giroafschriften! Bij de aangifte zal hoe dan ook een gedegen berekening van de inkomsten en uitgaven gevoegd moeten worden. Ondernemers moeten verplicht een elektronische winstaangifte doen.

Alleen de volgende categorieën musici en artiesten kunnen hun beroepskosten over 2012 aftrekken:

- degenen die in 2012 voor de loonbelasting onder de artiestenregeling vielen, met andere woorden: musici en artiesten van wie de losse optredens zijn verloond al dan niet met gebruikmaking van de kleinevergoedingsregeling of een kostenvergoedingsbeschikking;
- degenen die bruto inkomsten hebben genoten, bijvoorbeeld uit lesgeven, royalty's of auteursrechten, of uit optredens die niet verloond hoeven te worden, zoals bij bruiloften het geval is;
- musici en artiesten met een Verklaring Arbeidsrelatie-winst-uit-onderneming (VAR-wuo) die in 2012 op factuurbasis hebben gewerkt.

Beroepskosten in dienstbetrekking

Behoor je niet tot één van de genoemde categorieën maar werk je in loondienst, dan kun je aanspraak maken op de regeling voor onbelaste beroepskostenvergoedingen door je werkgever. Deze regeling gaat buiten de aangifte inkomstenbelasting om maar wordt geadmistreerd door de werkgever. Volledigheidshalve staat hieronder een aantal veel voorkomende kosten die onbelast vergoed kunnen worden.

NB: er is sinds 2011 ook een "Werkkostenregeling". Op het ogenblik kunnen werkgevers nog kiezen of ze de oude regeling willen gebruiken, of voor de Werkkostenregeling gaan. Met ingang van 2014 is de werkkostenregeling verplicht. De meeste werkgevers houden nu nog de oude regeling aan, die hieronder behandeld wordt.

1. Apparatuur, gereedschap en instrumenten

Vergoedingen en verstrekkingen voor apparatuur, muziekinstrumenten en gereedschappen behoren niet tot het loon, voor zover het om zakelijk gebruik

gaat. Onder apparatuur vallen onder meer beeldapparatuur en geluidsapparatuur.

Zaken die langer dan een jaar gebruikt kunnen worden bij de behoorlijke vervulling van de dienstbetrekking met een kostprijs van minder dan € 450 inclusief omzetbelasting, kun je in één keer vergoed krijgen. Als de kostprijs hoger is, komt alleen de afschrijving voor onbelaste vergoeding in aanmerking.

Als de kostprijs hoger is, kan de apparatuur wel in één keer onbelast vergoed of verstrekt worden als je met je werkgever afspreekt dat hij het privégebruik mag verrekenen. Als de dienstbetrekking wordt beëindigd, zul je de waarde die de apparatuur op dat moment heeft, aan je werkgever moeten vergoeden.

2. Reiskostenvergoeding

Reiskosten voor woon- werkverkeer mag je onbelast vergoed krijgen. Het kan gaan om de werkelijke kosten van openbaar vervoer of om € 0,19 per kilometer. Daarbij maakt het niet uit of je deze kilometers met de auto rijdt of bijvoorbeeld fietst, loopt of gratis met iemand anders meerijdt.

3. Computerapparatuur

Als je een computer, (mini)notebook, digitale agenda of gps-apparatuur minimaal voor 90% zakelijk gebruikt, mag deze onbelast worden vergoed. Bij een prijs tot maximaal € 450 inclusief BTW mag de vergoeding ineens geschieden, als de prijs hoger is moet de vergoeding worden uitgesmeerd over meerdere jaren, net zoals omschreven bij de categorie apparatuur en dergelijke. NB: een smartphone wordt voor deze regeling niet beschouwd als computerapparatuur maar als telefoon.

4. Contributie vakbond

De werkgever mag de contributie voor een vakbond onbelast vergoeden.

5. Cursussen, vakliteratuur en dergelijke

De kosten voor cursussen, vakliteratuur, symposia, studiereizen die volledig zakelijk zijn mogen onbelast worden vergoed, inclusief reis- en verblijfkosten. De reiskosten op maximaal € 0,19 per kilometer.

6. Internet- en telefoonaansluitingen

De vergoedingen of verstrekkingen van internet, telefoon en dergelijke communicatiemiddelen (bijvoorbeeld een smartphone) zijn onbelast, als je deze middelen voor meer dan 10% zakelijk gebruikt. Datzelfde geldt voor een tweede telefoonaansluiting. Bij een privégebruik van 10% of meer is de hele vergoeding belast als looninkomsten.

7. Persoonlijke verzorging

Vergoedingen voor kosten van persoonlijke verzorging zijn meestal loon. Alleen voor artiesten, beroepssporters en presentatoren die in loondienst zijn, zijn vrije vergoedingen en verstrekkingen voor persoonlijke verzorging mogelijk. Het moet wel gaan om beroepskosten.

8. Representatie en relatiegeschenken

Vergoedingen voor representatiekosten en relatiegeschenken zijn vrijgesteld voor zover er sprake is van beroepskosten.

Beroepskosten buiten de dienstbetrekking

(zie categorieën boven)

De beroepskosten die je bij de betreffende vragen van het aangifteformulier kunt opgeven, zijn de kosten die je hebt gemaakt om inkomsten uit arbeid ("resultaat uit overige werkzaamheden", vraag 9 van het P-biljet) of winst uit onderneming te verwerven. De winstaangifte heeft geen nummering van de vragen meer omdat elke winstaangifte alleen nog digitaal kan worden ingediend.

Bij het resultaat uit overige werkzaamheden kun je de opbrengsten en de aftrekbare kosten afzonderlijk invullen. Bij de winst uit onderneming moet je achtereenvolgens een kapitaalsvergelijking invullen (dit is de balans van de fiscale jaarrekening) en vervolgens alle gegevens van de fiscale winstberekening (dit is de bedrijfseconomische winstberekening gecorrigeerd met fiscale vermeerderingen en verminderingen). Uiteindelijk resulteert dit in de belastbare winst uit onderneming.

De criteria op grond waarvan een artiest of musicus resultaat uit overige werkzaamheden dan wel winst uit onderneming geniet, vallen in een paar zinnen niet uiteen te zetten. Dit is van verschillende omstandigheden afhankelijk. Laat je eigen situatie zo nodig deskundig beoordelen!

De aftrekposten

Werkkleding

Alle kosten van werkkleding, zoals smoking, rok, japon, smoking- en rokhemden, zwart en wit strikje, cumberband, zijn voor artiesten (en presentatoren) volledig aftrekbaar. Ook alle kosten voor reparatie, wassen en stomen zijn aftrekbaar.

Instrumenten

-Reparatie en onderhoud

Allereerst de gebruikelijke onderhoudskosten van het instrument zoals kleine en grote revisies. Daarnaast de kosten van snaren, rieten en dergelijke. Vergeet ook niet alle bijkomende kosten, zoals stokbeharingen, pianostemmer.

-Toebehoren

De kosten van hoezen en foedralen kunnen worden afgetrokken. Net als bij het instrument geldt dat bijvoorbeeld dure vioolkisten (duurder dan ca. € 450) over een aantal jaren (minimaal vijf) moeten worden afgeschreven.

-Verzekeringspremie

De verzekeringspremie van de instrumenten is aftrekbaar.

-Afschrijving

Afschrijven wordt gedaan op instrumenten/apparatuur met een aanschafwaarde boven de € 450. Met afschrijven wordt bedoeld de jaarlijkse waardedaling van bijvoorbeeld een vleugel. De jaarlijkse afschrijving wordt ten laste van het resultaat gebracht. Algemene afschrijvingstermijnen zijn niet te geven. Allereerst moet bepaald worden of een instrument in waarde daalt. Bij geen waardedaling ook geen afschrijving. Stel een vleugel is gekocht voor € 20.000. Bij een gelijkblijvende waarde mag hier niet op afgeschreven worden. Als uit een taxatie of een verzekeringsrapport blijkt dat de waarde na 10 jaar bijvoorbeeld € 15.000 zal bedragen, dan mag gedurende 10 jaar ($€ 20.000 - € 15.000 = € 5.000$ gedeeld door 10 jaar) € 500 per jaar aan afschrijving opgevoerd worden.

Er zijn sinds 2007 wel grenzen gesteld aan de snelheid van afschrijven: er mag maximaal 20% per jaar worden afgeschreven.

Ondernemers die recht hebben op startersaftrek mogen willekeurig afschrijven. Dit betekent dat ze mogen kiezen of ze het normale afschrijvingsregime aanhouden of een afwijkend percentage tussen 0 en 100 hanteren van de waarde minus de restwaarde.

-Bijzondere afschrijvingsregels in verband met de economische situatie

De bijzondere afschrijvingsregels in verband met de economische situatie gelden niet meer voor investeringen die na 31 december 2011 zijn gedaan. Wel kan de willekeurige afschrijving voor investeringen uit 2009, 2010 of 2011 worden voortgezet in 2012.

Beeld- en geluidsapparatuur

(Afschrijving van) beeld- en geluidsapparatuur, mits noodzakelijk voor de beroepsuitoefening, is aftrekbaar.

Huur apparatuur

De huur van bijvoorbeeld geluidsapparatuur is een aftrekbare kostenpost.

Computers

Computerapparatuur mag niet in drie jaar worden afgeschreven. Er geldt een maximaal afschrijvingspercentage van 20% per jaar voor alle gangbare investeringen.

Cd's en video's

Kosten voor cd's en andere geluid- en beeld dragers zijn aftrekbaar mits de uitgaven zakelijk zijn.

Vakliteratuur

Alle kosten van aanschaf en abonnementen op vakbladen zijn aftrekbaar. Bij losse verkoop moet je deugdelijke bonnen vragen.

Concertbezoek

Kosten van bezoek aan concerten, opera- en balletvoorstellingen en dergelijke zijn, mits zakelijk, aftrekbaar.

Contributie vakbond

Deze is volledig aftrekbaar.

Studiekosten

Het gaat hier om kosten die je maakt voor lessen om je kennis op peil te houden. Dat geldt ook voor deelname aan concoursen en masterclasses. Kosten van congressen, seminars, symposia, excursies, studiereizen e.d. zijn (met inbegrip van de reis- en verblijfkosten) voor 73,5% aftrekbaar.

De studiekosten die je maakt voor het verwerven van nieuwe kennis kun je opvoeren bij de vraag die betrekking heeft op buitengewone uitgaven (P28). Dit is geen onderdeel van de zakelijke kosten.

Reiskosten

Voor belastingplichtigen die in dienstbetrekking zijn is de reisaf trek openbaar vervoer blijven bestaan (P8). De behandeling is hetzelfde als die van zakelijk verkeer: de werkgever mag een onbelaste vergoeding van € 0,19 betalen, ongeacht de wijze van vervoer. De zelfstandige mag, net als voor het overige zakelijke verkeer, ook voor het woon-werkverkeer € 0,19 per kilometer opvoeren in de verlies- en winstrekening. Een eventuele ontvangen vergoeding dient op de af trek in mindering gebracht te worden.

Als je de auto “op de zaak” hebt staan, mag je in beginsel alle autokosten aftrekken, waar dan in de regel een correctie voor privégebruik tegenover komt te staan.

Werkruimte in je woning

Met ingang van 2005 zijn de kosten voor de werkruimte voor de meeste vrije beroepsbeoefenaren niet meer aftrekbaar. Dit komt omdat nu de zogenaamde zelfstandigheidseis gesteld wordt. Dat wil zeggen dat de ruimte een eigen ingang moet hebben en zo op zichzelf moet staan dat deze aan derden is te verhuren.

Een kamer in uw woning zal in het algemeen dus niet meer voldoen aan de eisen voor af trek. Jurisprudentie zal nog verder moeten uitwijzen waar voor de fiscus de grenzen liggen. Inmiddels is wel duidelijk dat het streven van de overheid erop gericht is om zo weinig mogelijk werkruimtes in particuliere woningen als fiscaal kwalificerende werkruimte aan te merken.

Als je werkruimte thuis wel voldoet aan de zelfstandigheidseis en als je bovendien over een soortgelijke werkruimte elders (bijvoorbeeld bij uw opdrachtgever) beschikt, dan is af trek van kosten voor je werkruimte thuis alleen mogelijk als je meer dan 70% van uw totale inkomen uit arbeid in je werkruimte thuis verdient. Indien je elders geen soortgelijke werkruimte ter beschikking heeft en je dus bent aangewezen op je werkruimte thuis, dan kun je kosten aftrekken als je meer dan

70% van je inkomen uit arbeid in of vanuit deze werkkamer verdient. Bovendien moet je dan aan de voorwaarde voldoen dat je 30% van dat inkomen in de werkruimte thuis verdient.

Het lijkt erop dat de fiscus in het laatste geval bij musici accepteert dat 70% van de inkomsten verdiend moet zijn door 30% van de tijd (inkomen) in de werkkamer thuis door te brengen. Dit kan voorbereidingstijd of studietijd thuis zijn.

Bedrag van de aftrek

Wanneer sprake is van een huurwoning mag een evenredig deel van de huur worden afgetrokken en een deel van de huurderslasten (bijvoorbeeld kosten voor energie, binnenschilderwerk). Het is in bepaalde gevallen ook mogelijk het volledige huurrecht als zakelijk aan te merken en een correctie voor privégebruik in de jaarrekening te verwerken. Vraag je adviseur desgewenst of deze mogelijkheid op jouw situatie van toepassing kan zijn.

In het geval van een eigen woning mag 4% van de waarde van het gedeelte dat als werkruimte wordt gebruikt, worden afgetrokken. Dit heeft wel andere fiscale consequenties; laat je daarover goed voorlichten als dit voor jouw van toepassing is. Ook hier mogen de huurderslasten naar evenredigheid worden afgetrokken.

Telefoon/fax

De zakelijke gesprekskosten en de huur of afschrijving van apparatuur kunnen (voor een evenredig deel) afgetrokken worden. Met de huidige telefoonabonnementen is de splitsing tussen abonnements- en gesprekskosten vaak niet meer mogelijk. Daarom moet je zelf bepalen aan de hand van de werkelijke situatie welke telefoon je voor welk % zakelijk gebruikt om te berekenen wat uw aftrekbare kosten zijn.

Kantoorartikelen

De kosten die je beroepshalve moet maken voor kantoorartikelen, ook wel schrijfbenodigdheden genoemd, zoals agenda, papier, porti, hangmappen en dergelijke, zijn aftrekbaar.

Verhuis- en inrichtingskosten

Als het voor je werkzaamheden noodzakelijk was om te verhuizen dan kun je de verhuiskosten aftrekken (bij artiesten met veel verschillende opdrachtgevers zal daarvan niet zo snel sprake zijn).

Hierbij zijn de kosten van het overbrengen van de inboedel volledig aftrekbaar. Wat betreft de overige verhuiskosten mag je, ongeacht de werkelijke uitgaven, € 7.750 aftrekken.

Advieskosten

De kosten van een belastingadviseur zijn slechts aftrekbaar voor zover ze zijn gemaakt voor werkzaamheden met betrekking tot je onderneming. De kosten van een aangifte inkomstenbelasting zijn niet aftrekbaar. Ook voor advocaatkosten geldt dat alleen sprake is van aftrekbare kosten als ze zijn gemaakt in verband

met ondernemingshandelingen.

Persoonlijke verzorging

De kosten van persoonlijke verzorging zijn voor musici en artiesten in beginsel aftrekbaar. Uiteraard dien je steeds eventuele privébesparingen in mindering te brengen. Voorbeeld: als je voor ieder optreden naar de kapper moet gaan, dien je hierop 9 kappersbehandelingen in mindering te brengen. Deze 9 kapperbeurten (eens in de 6 weken) worden namelijk door de belastingdienst als gebruikelijk beschouwd. Wat er behalve de kapper onder persoonlijke verzorging valt, is geheel afhankelijk van de aard van je werkzaamheden.

Eten en drinken in verband met het werk

De kosten van zakelijke lunches, diners en consumpties (dus bijvoorbeeld rond een optreden) zijn in principe voor 73,5% aftrekbaar.

Promotiekosten

Alle kosten die je maakt om optredens te verkrijgen, zoals advertentiekosten en kosten van drukwerk of van promotiemateriaal, zijn aftrekbaar. Dat geldt ook voor de kosten van demo's en promotie-CD's.

Sollicitatiekosten

De kosten van "sollicitaties", proefspelen, voorzingen, audities en dergelijke zijn aftrekbaar. De aftrekmogelijkheid geldt ook als deze niet succesvol zijn. De kosten van porti en briefpapier zijn aftrekbaar, net als de reiskosten. De kosten van een bezoek aan je bond of beroepsvereniging zijn ook aftrekbaar!

Rente

Betaalde rente heeft alleen betrekking op de beroepskosten, indien het een lening betreft voor de aanschaf van bijvoorbeeld een zakelijk instrument of indien je rente hebt moeten betalen op je zakelijke bankrekening. Rente op privéleningen is niet meer aftrekbaar.

Denk er ook aan om ontvangen kostenvergoedingen (op grond van een kostenvergoedingsbeschikking of de kleinevergoedingsregeling) in mindering op je aftrekbare kosten te brengen?!

Overigens is de vergoeding als het goed is al verwerkt in de jaaropgaaf. De vergoeding hoort als brutoloon opgenomen te zijn. Controleer dit eventueel bij de opdrachtgevers om te voorkomen dat je de vergoeding dubbel aangeeft.

Ingehouden loonheffing

De loonheffing die op inkomsten uit losse verloonde optredens in 2012 is ingehouden, kun je kwijt bij vraag P9. In de winstaangifte vind je een aparte regel voor het aangeven van de "in de winst begrepen loonheffing".

Ondernemersfaciliteiten

Artiesten die winst uit onderneming genieten (dus niet resultaat uit overige werkzaamheden) en aan de daarvoor geldende criteria voldoen, kunnen naast de aftrek van beroepskosten ook gebruik maken van de zogenaamde ondernemersaftrek en andere ondernemersfaciliteiten. De belangrijkste daarvan is de zelfstandigenaftrek, waarvoor onder andere als criterium geldt dat je minimaal 1225 uur per jaar aan je onderneming moet besteden. Verder kennen we onder andere de investeringsaftrek, de fiscale oudedagsreserve (FOR) en de meewerkaftrek. Sinds 2007 krijgen ondernemers ook een MKB-vrijstelling. Deze bedraagt in 2012 12% van de winst na aftrek van de ondernemersaftrekken. Ook ondernemers die niet aan het urencriterium voldoen hebben recht op de MKB-vrijstelling.

BTW en de muziekpraktijk

De BTW is vaak een lastig onderdeel van de administratie, en al helemaal als sprake is van grensoverschrijdende dienstverlening. Met name op het gebied van optredens in het buitenland is er de laatste jaren veel veranderd. Daarom volgt hier een overzicht van de gevolgen van diverse situaties voor de BTW.

Binnenlandse optredens en repetities als uitvoerend artiest

Het lage tarief voor optredens is weer terug en dus ook weer de discussie of een activiteit onder het lage of hoge tarief valt. Verder is het hoge tarief naar 21% gegaan. Een optreden valt onder het 6% tarief, hetzelfde geldt voor alle repetities die daarmee samenhangen. Er zijn waarschijnlijk zelden repetities die niet met een optreden samenhangen, dus het 6% tarief is ook op de meeste repetities van toepassing.

Optredens in het buitenland en/of voor een buitenlandse opdrachtgever

- A. binnen de Europese Unie
- B. buiten de Europese Unie

Ad. A. Optredens/opdrachtgevers binnen de Europese Unie

Bij optredens binnen de Europese Unie moet eerst worden vastgesteld welke BTW van toepassing is. Daarbij zijn de volgende situaties te onderscheiden:

Afnemer/opdrachtgever is BTW ondernemer binnen de EU maar niet gevestigd in Nederland

Optredens voor opdrachtgevers die BTW-ondernemer zijn, zijn met belast waar de afnemer woont. Dus als de opdrachtgever in Duitsland woont, is de Duitse BTW van toepassing, zelfs als het optreden in Nederland zou plaatsvinden. De BTW-heffing wordt in zo'n geval verlegd naar de afnemer.

Op de factuur breng je 0% BTW in rekening en verder zet je het BTW-nummer van

de opdrachtgever erop met de vermelding "BTW verlegd".

Afnemer/opdrachtgever is particulier wonend binnen de EU

Wanneer sprake is van een particuliere opdrachtgever is de plaats bepalend waar de dienst wordt uitgevoerd. Dus als de opdrachtgever in dit geval in Duitsland woont en het optreden in Nederland plaatsvindt, is de Nederlandse wetgeving van toepassing. Als de afnemer in Duitsland woont en het optreden ook in Duitsland wordt gegeven, is de Duitse BTW aan de orde. De BTW-heffing kan niet worden verlegd.

Een particuliere opdrachtgever krijgt voor een optreden in Nederland Nederlandse BTW in rekening gebracht en voor een optreden in een ander EU-land krijgt hij een factuur met buitenlandse BTW van het desbetreffende land. Als dienstverlener moet jezelf zorgen voor een in dat land geldig BTW-nummer en dien je ook in dat land aangifte te doen. In de praktijk komt deze laatste situatie vrijwel niet voor en dat is maar goed ook: het is nogal een rompslomp om aan deze vereisten te voldoen.

Ad. B. Opdrachtgevers buiten de Europese Unie

Als een opdrachtgever buiten de Europese Unie is gevestigd, heb je niets te maken met BTW-heffing. Het maakt niet uit of de opdrachtgever BTW-ondernemer of particulier is.

Op de factuur hoeft helemaal geen BTW vermeld te worden.

De BTW-aangifte bij buitenlandse omzet

Bij vraag 3b van uw BTW-aangifte vermeld je de omzet waarvan de BTW is verlegd. Omzet van buiten de EU hoeft je niet in de BTW-aangifte te vermelden.

De ICP-opgaaf

ICP betekent Intra Communautaire Prestaties, oftewel diensten binnen de Europese Unie. Als je facturen hebt verzonden waarbij je de BTW hebt verlegd, moet je eenmaal per kwartaal een digitale opgaaf ICP indienen. Hierop vermeld je de gegevens van de BTW-ondernemers waarnaar de BTW is verlegd.

Verloonde binnenlandse optredens

Als de artiest geen VAR-wuo heeft, dienen de binnenlandse optredens te worden verloond conform de artiestenregeling. Voor de BTW wordt dit niet gezien als een vrijstelling maar als inkomsten buiten de BTW.

Muzieklespraktijk

Over lesgeld dient 21% BTW berekend te worden behalve voor leerlingen die aan het begin van de cursus of het lesjaar nog geen 21 jaar zijn. Voor die laatste groep geldt een vrijstelling voor de BTW. Belangrijk hierbij is dus dat de peildatum het begin van een cursusperiode is. Als een leerling in de loop van de cursus 21 jaar wordt, geldt de vrijstelling tot het einde van de lopende cursus.

Erkende beroepsopleiding

Muzieklessen die gegeven worden via een erkende beroepsopleiding vallen onder de onderwijsvrijstelling. Ongeacht de leeftijd van de leerling is hier dus sprake van vrijgestelde omzet. Onder deze regeling vallen bijvoorbeeld de conservatoria.

Componeren, arrangeren, scenarioschrijven

De werkzaamheden van een componist zijn vrijgesteld voor de BTW. Ook het arrangeren valt onder de componistenvrijstelling. Een scenarioschrijver valt onder de vrijstelling voor schrijvers. Bij het arrangeren en scenarioschrijven geldt wel de voorwaarde dat echt sprake is van het toevoegen van nieuw materiaal aan oorspronkelijke stukken. Er mag niet alleen gekopieerd worden. Soms is een arrangement of scenario onderdeel van een totale productie waarover wel BTW is verschuldigd. In dat geval wordt de vrijstelling vervangen door het tarief van de hoofdproductie.

Dirigeren

De werkzaamheden van een dirigent vallen onder het 21% tarief, behalve voor zover zij direct gerelateerd zijn aan een optreden. Het optreden zelf valt in elk geval onder het lage tarief, omdat het ook voor de dirigent als een optreden wordt gezien. In veel gevallen is verdedigbaar dat alle repetities naar een optreden toe werken en dus allemaal onder het lage tarief zouden kunnen vallen. Over de interpretatie van de wet op dit punt zijn de meningen nog steeds verdeeld. Het moet per geval beoordeeld worden.

Royalty's voor plaatverkopen

Als de ontvanger van royalty's deze meer dan incidenteel ontvangt en ook van meerdere partijen, dan wordt hij als zelfstandige gezien. Over de ontvangsten voor platenverkopen dient hij dan 21% BTW af te dragen.

De artiest die niet aan de genoemde voorwaarden voldoet, kan de royalty's zonder BTW ontvangen. Zelfstandigheid voor de BTW op royalty's hoeft niet per se samen te gaan met een VAR-wuo voor optredens. Het is mogelijk dat iemand verloond wordt voor optredens en zelfstandig is voor de ontvangst van royalty's.

Auteursrechten voor componisten en schrijvers

De opbrengsten uit auteursrechten zijn voor componisten en schrijvers in principe vrijgesteld voor de BTW. Deze vrijstelling is echter niet van toepassing als de rechten zijn overgedragen aan een rechtspersoon zoals een BV. De rechtspersoon moet 21% BTW in rekening brengen. Als derden, bijvoorbeeld erfgenamen, auteursrechten ontvangen, zijn deze niet vrijgesteld omdat deze derde niet degene is die de vrijgestelde prestatie heeft geleverd. Ook hiervoor geldt dus het 21% tarief.

Auteursrechten voor (muziek)uitgeverijen

Omdat uitgevers niet zelf de componist of schrijver zijn, geldt voor hen niet de bovengenoemde vrijstelling voor de BTW. De ontvangsten van een uitgever

moeten daarom in twee delen worden uitgesplitst: het deel dat ontvangen wordt namens de componist of schrijver mag onbelast worden ontvangen, over het uitgeversdeel moet 21% worden afgedragen.

Cd-verkoop, merchandising

Op de verkoop van cd's en andere merchandising is het hoge tarief (21%) van toepassing. Over exemplaren die als promotiemateriaal worden weggegeven hoeft echter geen BTW te worden afgedragen. Vaak gebeurt de verkoop van cd's, T-shirts en dergelijke contant bij concerten. Het is belangrijk hiervan een goede registratie bij te houden.

Bijkomende kosten

Ondergeschikte kosten die via een factuur worden doorberekend aan een opdrachtgever volgen het BTW regime van de hoofdprestatie. Dit wil zeggen dat over bijvoorbeeld reiskosten die gemaakt zijn voor een optreden en tegelijk daarmee gefactureerd worden, 6% BTW moet worden afgedragen.

BTW berekening

BTW over inkomsten moet worden afgedragen, betaalde BTW mag onder bepaalde voorwaarden worden teruggevraagd (verrekend). Iemand die voor 100% belaste inkomsten heeft, mag alle betaalde BTW verrekenen. Als sprake is van gemengde inkomsten, dus gedeeltelijk wel en gedeeltelijk niet belast voor de BTW, mag slechts een deel van de betaalde BTW worden teruggevraagd. De hoofdregel hierbij is dat de verhouding wordt uitgerekend tussen belaste en de totale inkomsten. In dezelfde verhouding mag de betaalde BTW worden verrekend.

Rekenvoorbeeld

	BTW
Omzet uit optredens € 10.000 netto	€ 600
Omzet uit lesgeven >20 € 5.000 netto	€ 1,050
Omzet uit lesgeven <21 € 8.750 netto	vrijgesteld

Betaalde BTW € 800

Verhouding belast ten opzichte van totaal: $15.000/23.750 = 0,63$. Te verrekenen BTW $0,63 \times 800 = € 504$.

Af te dragen: € 1,650

Te verrekenen: € 504

Te betalen: € 1,146

De niet verrekenbare BTW bedraagt € 296. Dit zijn kosten voor de onderneming. In dit voorbeeld blijft het te betalen bedrag binnen de kleine ondernemersregeling (zie uitleg hieronder) en hoeft niets afgedragen te worden.

Kleine ondernemersregeling

Als de te betalen BTW in een kalenderjaar niet meer is dan € 1.345, hoeft deze niet te worden afgedragen. Voor de inkomstenbelasting wordt dit bedrag dan als extra omzet meegerekend. Als het te betalen bedrag hoger is dan € 1.883 bestaat geen recht op een vermindering in het kader van de kleine ondernemersregeling. Tussen € 1.345 en € 1.883 is de vermindering 2,5 keer € 1.883 minus de verschuldigde BTW.

Interessante websites en handige boekjes

Websites

www.fnv-kiem.nl

www.belastingdienst/zzp.nl

www.beroepkunstenaar.nl

www.verzekerenvoorzelfstandigen.nl

Boekjes

Zelfstandig ondernemen zonder personeel, van FNV KIEM.

Prijzen & Tarievensgids voor freelancers en zelfstandigen, van PC Bosman, Uitgeverij Publimix.

ZZP 2012, Handboek voor zelfstandigen, van Tijs van den Boomen.

Heb je een vraag...

neem dan telefonisch contact op
met FNV KIEM via

0900 36 854 36 (*lokaal tarief*)

of per mail via

algemeen@fnv-kiem.nl

www.fnv-kiem.nl